

Mendelova univerzita v Brně
Agromická fakulta
Ústav aplikované a krajinné ekologie

**Význam přírodního, kulturního a historického potenciálu
území v rozvojové praxi**
Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Mgr. Ing. Hana Vavrouchová, Ph.D.

Vypracovala:

Markéta Pilátová

Brno 2016

ZADÁNÍ

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem práci: „Význam přírodního, kulturního a historického potenciálu území v rozvojové praxi“ vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše

V Brně dne: 24. 4. 2016

.....

podpis

PODĚKOVÁNÍ

Dovoluji si poděkovat vedoucí Mgr. Ing. Haně Vavrouchové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi pomohly při vypracování bakalářské práce. Dále děkuji osobám, které mi pomáhaly při získávání potřebných informací.

ABSTRAKT

PILÁTOVÁ, M. *Význam přírodního, kulturního a historického potenciálu území v rozvojové praxi*. Bakalářská práce. Brno 2016

Bakalářská práce se zabývá návrhem konkrétního nástroje pro rozvoj území. Práce je rozdělena na dvě části. První část je teoretická, je zaměřena na literární rešerši a vymezuje základní pojmy a definice spojené s danou problematikou. V druhé, aplikační části je komplexněji popsána charakteristika vybraného území z hlediska primární, sekundární a terciární struktury krajiny. Součástí aplikační části je identifikace hodnot a limitů území. V poslední kapitole, aplikační části, byl zpracován návrh konkrétního nástroje pro rozvoj vybraného území. Tato část čerpá ze zjištěných informací v aplikační části. Součástí práce je DVD, kde jsou sestříhány rozhovory v rámci projektu *Moderní kronika obce*.

Klíčová slova: obec Police, krajina, hodnoty území, potenciál, moderní kronika obce

ABSTRAKT

PILÁTOVÁ, M. *The importance of the natural, cultural and historical potential of the territory in a developing practice*. Bachelor thesis. Brno, 2016.

The bachelor thesis deals with proposal of specific instrument for development of study territory. Thesis is separated into two parts. First part is theoretical, focused on literary research and has to specify basic concepts and definitions connected with given issues. In the second, application part is more comprehensively described characteristic of chosen territory from the point of view of primary, secondary and tertiary structure of landscape. Component of application part is identification of values and limits of territory. In last chapter, application part is elaborated proposal of concrete instrument for development of chosen territory. This part draws from discovered information in application part. Component of this work is DVD, where are edited dialogs within the project *Modern chronicle of village*.

Key words: village Police, landscape, values of territory, potential, modern chronicle of village

OBSAH

1. ÚVOD	9
2. CÍL PRÁCE	10
3. METODOLOGIE	11
4. LITERÁRNÍ REŠERŠE	13
4.1. Krajina.....	13
4.2. Kategorizace krajiny	14
4.3. Struktura krajiny.....	15
4.3.1. Vertikální struktura	16
4.3.2. Horizontální struktura	16
4.3.3. Primární strukturu krajiny.....	17
4.3.4. Sekundární strukturu krajiny	17
4.3.5. Terciární strukturu krajiny	18
4.4. Dynamika krajiny	19
4.5. Hodnoty území	19
4.5.1. Kulturní hodnoty.....	20
4.5.2. Kulturně – historické hodnoty	20
4.5.3. Civilizační hodnoty.....	20
4.5.4. Přírodní hodnoty	20
4.6. Limity využití území	21
4.7. Územní ochrana	21
4.8. Krajinný ráz.....	21
4.9. Genius loci	22
4.10. Potenciál území	22
4.11. Venkov	23
4.12. Obec.....	24

4.13.	Regionální rozvoj	24
4.13.1.	Nástroje regionálního rozvoje	24
5.	Aplikační ČÁST	26
5.1.	Lokalizace, vymezení území	26
5.2.	Primární krajinná struktura	28
5.2.1.	Geologické parametry území	28
5.2.2.	Geomorfologické parametry území	28
5.2.3.	Hydrologické parametry území	28
5.2.4.	Pedologické parametry území.....	29
5.2.5.	Klimatické parametry území.....	30
5.2.6.	Potenciální a aktuální vegetace	32
5.2.7.	Potenciální a aktuální fauna	33
5.3.	Sekundární krajinná struktura	33
5.3.1.	Stručná historie osídlení a využívání krajiny.....	33
5.3.2.	Demografická situace	34
5.3.3.	Vybavenost obce.....	39
5.3.4.	Využití území (land use).....	39
5.4.	Terciární krajinná struktura.....	42
5.4.1.	Ochrana přírody a krajiny na území obce	42
5.4.2.	Kulturně historické atraktivity v obci	42
5.4.3.	Společenské akce a tradice	44
5.4.4.	Vyhlídková místa.....	45
5.4.5.	Genius loci	45
5.5.	Hodnoty území a identifikace rozvojového potenciálu.....	46
5.6.	Návrh konkrétního nástroje rozvoje obce Police	48
6.	Diskuze	52
7.	Závěr	54

Seznam použité literatury	56
8. SEZNAM GRAFŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK.....	62
9. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	63
10. PŘÍLOHY	64

1. ÚVOD

Bakalářská práce se věnuje popisu vybraného území – obci Police v Kraji Vysočina. Lokalitu jsem zvolila záměrně, protože k ní mám velice blízký vztah – vyrůstala jsem zde, v obci žije má rodina a v budoucnu zde budu také žít a vychovávat své děti.

Obec Police patří mezi nejjižnější obec Kraje Vysočina, která má za sebou velmi bohatou historii a i nyní disponuje řadou přírodních, kulturních a historických atraktivit. Obec je charakteristická výškovým členěním, svým úzce spjatým vztahem k zemědělství, a v neposlední řadě i malebnou krajinou. Po celém katastrálním území obce Police se nachází několik přírodních hodnot, jako například zákonem chráněné lipové stromořadí nebo místní přírodní atraktivita – údolí zvané Housenec. Údolí lemují příkré skalnaté svahy, na kterých rostou lesní jahody a maliny. Podél cesty teče čirý potok a vše dokresluje ptačí zpěv. Mimo jiné se v obci nachází řada kulturně – historických památek. Je to především barokní zámek, židovská synagoga a židovský hřbitov.

Rozvoj obce Police, ale také okolních vesnic představuje v posledních letech velký problém. Je to hlavně z důvodů nedostatku finančních prostředků, migrace obyvatelstva z vesnic do měst, ale také nedostatek pracovních příležitostí a s tím i spojená vyšší nezaměstnanost obyvatel apod. Na druhou stranu má bydlení v obci řadu kladných stránek. Obec je obklopena přírodou, pobýváte ve zdravém životním prostředí a jste součástí místních tradic a zvyklostí.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou základních částí. V teoretické části jsou interpretovány a definovány základní pojmy související s danou problematikou. Druhá, aplikační část je zaměřena na analýzu obce Police z hlediska její primární, sekundární a terciární struktury krajiny. Ze získaných informací jsou vymezeny hodnoty území. V poslední kapitole aplikační části je popsán návrh konkrétního nástroje rozvoje obce Police. Tento návrh se zaměřuje na revitalizaci zámeckého parku.

Výstupem práce je v rámci programu *Moderní kronika obce* vytvořené DVD, ve kterém jsou sestříhány audio rozhovory s místními rodáky. Tyto rozhovory jsou doplněny o fotografie.

2. CÍL PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce bylo komplexní zhodnocení přírodního, kulturního a historického potenciálu ve vybraném území. Vybraným územím se stala obec Police v Kraji Vysočina. Po sumarizaci teoretických poznatků a následné analýze vybraného území jsou vymezeny hodnoty území a následně navrženy konkrétní nástroje rozvoje území.

Dále je nezbytné vymezit také dílčí cíle, které vedou k naplnění hlavního cíle bakalářské práce.

Je to především:

- Vytvoření literární rešerše související s danou problematikou
- Vymezení základních pojmů
- Analýza jednotlivých struktur krajiny (aplikace konceptu primární, sekundární a terciární struktury krajiny)
- Identifikace hodnot území
- Návrh konkrétního reálného nástroje rozvoje obce

Součástí bakalářské práce je v rámci programu *Moderní kronika obce* vytvořené DVD.

3. METODOLOGIE

V předkládané bakalářské práci byla aplikovaná především metoda analýzy, která rozkládá složitější skutečnosti na jednodušší a lze tedy danou problematiku zkoumat podrobněji. Poté byla aplikována metoda syntézy vycházející z poznatků získaných z dílčích informačních zdrojů řešené problematiky. Obě tyto metody se navzájem prolínají a doplňují.

Bakalářská práce „*Význam přírodního, kulturního a historického potenciálu území v rozvojové praxi*“ se skládá ze dvou částí – části teoretické a aplikační.

V teoretické části jsou vysvětleny a definovány základní pojmy, které úzce souvisí s danou tematikou. Teoretická část se skládá z 6 okruhů – 1) krajina, její typy a struktury, 2) hodnoty území, 3) limity využití území, 4) nástroje regionálního rozvoje 5) krajinný ráz a genius loci a za 6) venkov. Data potřebná pro vypracování této části byla čerpána především z odborné literatury a to jak od domácích autorů, tak od autorů zahraničních a dále byly k citování použity internetové zdroje.

Aplikační část je zaměřena na analýzu zvoleného území. Analýza spočívala v detailním popisu primární, sekundární a terciární struktury krajiny a v následném zhodnocení jeho přírodního, kulturního a historického potenciálu. Potřebná data pro aplikační část byla získána především z vlastního terénního průzkumu vybraného území, z regionální odborné literatury a z internetových portálů, především z webových stránek obce Police, z Českého statistického úřadu a z Geoportálu Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (dále jen ČÚZK).

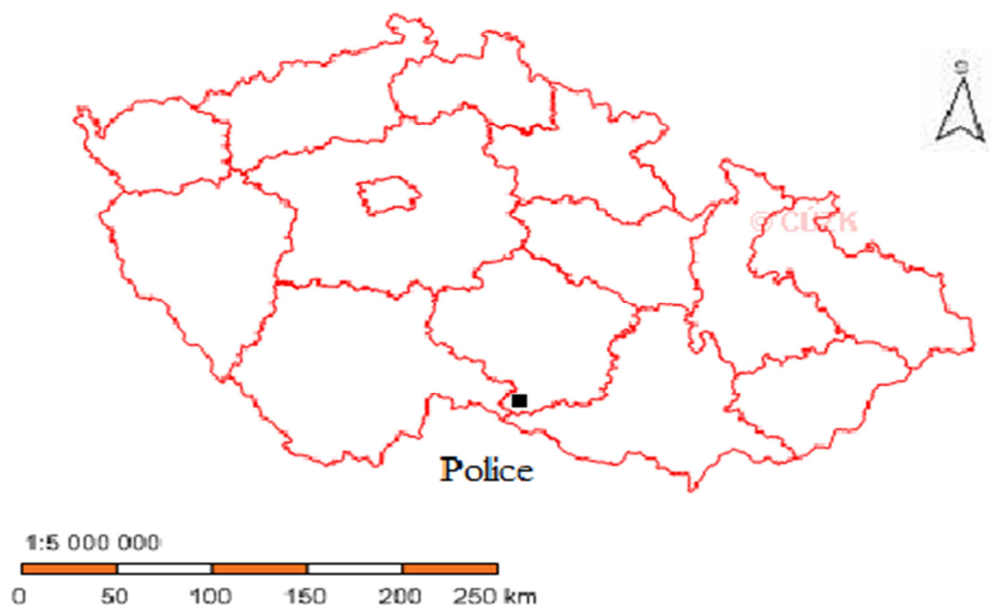
Další součástí aplikační části je návrh konkrétního rozvoje území, kde je navržena rekultivace zámeckého parku, která by napomohla k rozvoji obce z hlediska cestovního ruchu a turistiky. Výsledný návrh rozšíření zámeckého parku s jeho následnou rekultivací byl převeden do grafické podoby.

Závěr bakalářské práce je tvořen diskuzí, kde je popsán současný stav obce a dále jsou navrženy ostatní nástroje, které by v budoucnu obci poskytly jeho rozvoj.

Součástí a zároveň výstupem práce je audiovizuální nahrávka ve formě DVD, kde je sestříhaný rozhovor s rodáky obce. Tato nahrávka byla vytvořena za účelem stanovení hodnot a popisu vývoje krajiny v obci Police.

Popisovaným územím v bakalářské práci je obec Police. Ta se svou polohou patří mezi nejnižnější vesnice kraje Vysočina. Nalezneme ji zhruba 7 km jihovýchodně od města Jemnice, na zeměpisných souřadnicích 48°57'56.234" s. š., 15°37'49.402" v. d. Katastrální území obce Police spadá do okresu Třebíč. Příslušnou obcí s rozšířenou působností jsou Moravské Budějovice a svým pověřeným úřadem spadá do Jemnice. Police se dále řadí pod mikroregion Jemncko. Počet obyvatel k 1. 1.2015 nepřesáhl 343. Obec je známá především svým barokním zámekem a dochovanou kulturní tradicí – Štědrovečerním průvodem.

Obrázek 1: Lokalizace popisované obce Police v rámci ČR

(Zdroj: ČSÚ, vlastní úpravy)

4. LITERÁRNÍ REŠERŠE

4.1. Krajina

„Krajina je základním dědictvím každého z nás. Je všezahrnující a nevyhnutelná. Přitom pro každého z nás znamená něco jiného.“ D. Lowenthal

Každý z nás vnímá definici pojmu krajina jinak. Rozdílně bude krajinu vnímat zemědělec, architekt, přírodovědec, ekonom nebo malíř a jinak určitý vědní obor nebo místní kultura. Někteří z nás na krajinu pohlíží jako na místo, které se nám líbí a působí na nás vlídným dojmem, někdo ji může chápat jako část zemského povrchu, která se skládá ze složek abiotických i biotických. (Kolejka, 2013)

Havrlant a Buzek (1985) uvádí, že krajina poskytuje člověku vše, co ke svému životu potřebuje a naplňuje tak i jeho zájmy a tak se krajina stává jednou z nejdůležitějších složek soudobých vztahů „člověk – prostředí“.

Krajina je složena z několika jednotlivých částí, elementů, které se prolínají a navzájem do sebe zapadají. Proto u těchto elementů zkoumáme různé procesy, vazby a principy. Alexander van Humboldt, německý přírodovědec, byl prvním člověkem, který vymezil pojem krajina jako celkovou entitu. (Sklenička, 2003).

Forman a Gordon (1986) popisují krajinu jako heterogenní část zemského povrchu, jenž se skládá z několika se navzájem ovlivňujících ekosystémů, které se v jisté části zemského povrchu v podobných formách opakují.

V historickém pojetí je krajina území, které se po celou dobu existence neustále vyvíjelo geologicky, hospodářsky, politicky a kulturně v závislosti na přírodních podmínkách daného území. Geomorfologové vymezily krajinu jako vývojově více či méně neustále stejnorodou část zemského povrchu, jejíž jednotlivé složky mají určitou strukturu a jsou mezi nimi vzájemně přirozené vztahy. (Mezera, 1979, Sklenička, 2003)

Pokud budeme pohlížet na krajinu z hlediska krajinně – ekologického pojetí, musíme si uvědomit, že se krajina skládá z několika prvků, které mají mezi sebou určitou vazbu a určitý tok. Proto se v ekologickém pojetí chápe krajina jako systém přírodních a člověkem podmíněných elementů, které mohou být vyvážené nebo nevyvážené. (Lipský, 1998).

Dle platné právní legislativy, konkrétně § 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny je krajina vymezena jako „*část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky*“. Dalším významným evropským dokumentem popisující definici krajiny je Evropská úmluva o krajině (European Landscape Convention) z roku 2000. V kapitole I. – „Všeobecná ustanovení“ je krajina definována jako „*část území, tak jak je vnímána obyvatelstvem, jejíž charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a/nebo lidských faktorů.*“ [1]

4.2. Kategorizace krajiny

Na Zemi se během vývoje přírody a vývoje lidské společnosti utvořily dva základní krajinné typy. První je krajina suchozemská (terestrická), do které spadají třírozměrné segmenty na souši, ale i vodní objekty, které nemají souvislost se světovým oceánem. Druhým typem je krajina mořská (podvodní, podmořská). Vyskytuje se také v třírozměrných segmentech a zahrnuje jednak zemskou kůru pod mořským dnem, jednak mořské dno samotné, dále vodní sloupec oceánu, moře a výšeč z atmosféry až po horní hranici krajinné sféry Země.

Podle intenzity antropogenního (lidského) vlivu na přírodu rozlišujeme dvě hlavní skupiny terestrických krajin.

1. Přírodní krajina
2. Kulturní krajina

Obě tyto skupiny se mezi sebou odlišují svou rozmanitostí a pestrostí. Podle vzhledu od sebe nejsnáze na první pohled rozeznáme tyto dvě skupiny.

Přírodní krajina je ta, která je nejméně dotčena člověkem. Vznikla postupným působením různých přírodních faktorů, zachovává se a současně se neustále vyvíjí. Na Zemi se nachází několik těchto oblastí. Ve světě to jsou zejména části tropických deštných lesů, tajg, tunder a pouští. V České republice jsou to především stěny ledovcových karů v Krkonoších nebo vrchoviště na Šumavě. Za nejvýznamnější faktory, které postupně změnilly krajinu přírodní na kulturní, se řadí převážně zemědělství a lesnictví. Mimra (1995) uvádí, že je charakter kulturní krajiny vymezován i socioekonomickými prvky. (Kolejka, 2013)

Kupka (2010) ve své publikaci „*Krajiny kulturní a historické*“, popisuje kulturní krajinu jako „*prostředí, kde člověk našel své významuplné místo v rámci celku*“. Kulturní krajina je tedy protipólem krajiny přírodní. Jsou v ní patrné důsledky dlouhodobé lidské činnosti, a proto se dá říci, že se kulturní krajina vyvíjí a vyskytuje převážně tam, kde žije člověk. (Dieterich, 2004)

Mezi krajinou přírodní a kulturní se vyskytuje krajina přírodě velmi blízká a krajina zcela přetvořená. Přírodě velmi blízká je charakteristická nepatrným ovlivněním lidskou činností, ale neustále převládá přirozená vegetace. Zcela přetvořená souvisí s neustálou lidskou aktivitou. (Kolejka, 2013)

Podle Kolejky (2013) tato typologie krajiny hraje významnou roli při hodnocení a ochraně krajinného rázu.

4.3. Struktura krajiny

Krajina se vyznačuje jistou strukturou neboli uspořádáním. Struktura je významný faktor, který ovlivňuje biodiverzitu a mimo jiné je v krajině i základním ukazatelem ekologické hodnoty. Strukturu krajiny můžeme tedy chápat jako uspořádání prvků a složek v krajině (abiotických, biotických a socioekonomických), které jsou mezi sebou v určité interakci a přitom z krajiny vytvářejí komplex. Krajina prodělává změny jednak v prostoru a v čase podle toho, jak se mění její podmínky existence. (Kovář, 2014)

Zonneveld (1995) strukturu krajiny popisuje jako to, co můžeme vidět z krajiny očima ptáka ve směru šikmém či kolmém k zemskému povrchu.

Forman a Gordon (1993) popisují krajinnou strukturu jako mozaiku krajinných prvků, které se liší velikostí, tvarem, způsobem a počtem uspořádání. Zemský povrch je prostorově heterogenní. To znamená, že objekty jsou nenáhodně uspořádány. Základní vlastností prostorové heterogenity je její proměnlivost vzhledem k různým prostorovým měřítkům.

Plocha, která se zdá být na úrovni stanoviště homogenní, se může skládat z heterogenních jednotek, které nemají žádné linie, hranice nebo žádné ohraničené plochy. Alternativou prostorové heterogenity je mozaika, která tvoří ostré hranice.

Krajinná mozaika je složenina ploch a linií, které se mezi sebou prolínají. Prozatím není známá mozaika vytvořená výhradně z koridorů.

Na funkční vlastnosti krajiny má vliv právě krajinná struktura. Obecně strukturu krajiny rozdělujeme na dvě základní složky – vertikální a horizontální. (Forman, 1986, Kovář, 2014)

Miklós a Izakovičová (1997) rozdělují krajinu podle fyzického charakteru, geneze a ke vztahu využívání krajiny člověkem celkem do třech subkultur – primární, sekundární a terciární. Tyto subkultury kombinují strukturu vertikální a horizontální.

4.3.1. Vertikální struktura

Tato struktura je výsledkem zejména přírodních vlivů. Tvoří ji především krajinné složky jako je klima, půda, voda a přirozená vegetace. Dále na krajinu působí i člověk, který svou činností mění vlastnosti, charakter a strukturu této krajiny.

4.3.2. Horizontální struktura

„Horizontální struktura vyjadřuje vztahy mezi jednotlivými částmi krajinné mozaiky.“
[2]

Forman a Gordon ve své knize *Landscape Ecology* (1986) rozlišují tři základní skladebné součásti horizontální struktury krajiny, které jsou často označovány jako krajinné prvky.

1. Krajinná matrice – může to být největší území, nejdominantnější nebo prostorově nejpropojenější území. Na dynamiku krajiny má největší vliv. Laicky matici můžeme chápat jako plochy obklopující enklávy. Mohou to být například pole v zemědělské krajině nebo les v krajině lesnaté.
2. Krajinné plošky (enklávy) – označovány jako plošné, neliniové útvary, se liší od matrice svým vzhledem a podstatou. Navzájem se od sebe odlišují svým tvarem, velikostí, typem, charakterem hranice aj. Důležitým znakem plošek je jejich původ, dynamika vývoje, stáří a kontrastnost
3. Krajinné koridory – oproti enklávám jsou výrazně liniové, geometricky protáhlé a stejně jako předchozí dvě struktury jsou koridory obklopeny různým prostředím, zejména maticí nebo enklávami. Některým druhům poskytují

trvalé existenční podmínky. Koridorem jsou jednak přírodní prvky (vodní tok) nebo člověkem vytvořené umělé, nepůvodní struktury (železnice, silnice, kanály, elektrické vedení, ploty aj.). (Forman, 1986, Kovář, 2014)

„Na základně archeologických a historických podkladů lze provádět rekonstrukci bývalých stavů krajiny pro krucální období minulosti, kriticky hodnotit současný (aktuální) stav krajiny a pokoušet se prognózovat budoucí vývoj krajiny“. (Kolejka, 2013)

V současné krajině lze z hlediska diferencovaných rolí rozlišit:

4.3.3. Primární strukturu krajiny

Je často označovaná jako přírodní nebo původní struktura krajiny. Je to struktura, která je nejméně ovlivněná člověkem a je tvořena fyzicko - geografickými prvky.

V primární struktuře jsou zahrnuty tyto parametry území:

- Geologické (horninové podloží, těžební prostory apod.)
- Geomorfologické (tvar reliéfu, výškopis apod.)
- Hydrologické (polohopis, vodní plochy a toky, zátopová území, rybochovné nádrže apod.)
- Pedologické (půdní druhy a typy, eroze aj.)
- Klimatické (rozložení srážek během roku, délka vegetačního období apod.)

Řadíme sem i potenciální a aktuální vegetaci a faunu. (Hradecký, Buzek, 2001)

4.3.4. Sekundární strukturu krajiny

Podle Kolejky (2013) představuje sekundární struktura (nebo také struktura ekonomická či antropogenní) nadstavbu, která je tvořena mozaikou forem využití ploch (land use, land cover). Jedná se o komponenty, které jsou člověkem ovlivněné, částečně či úplně pozměněné nebo nově (uměle) vytvořené.

Sekundární krajinnou strukturu tvoří:

- Historický vývoj (osídlení, využívání krajiny, kulturní památky, památky UNESCO)

- Demografický vývoj (Vývoj počtu obyvatel, úmrtnost, porodnost, věk, vzdělání...)
- Aktuální využití země (druh a tvar pozemku, výměry pozemku, krajinná mozaika a zrnitost, produkční potenciál kultur aj.)
- Zemědělství (zemědělské objekty, Zemědělský půdní fond nejvyšší kvality apod.)
- Lesnictví (hranice lesa, objekty lesní výroby, ochranné pásmo lesa)
- Technická vybavenost (plynovod, kanalizace, elektrovod, ČOV apod.)
- Doprava (železnice, parkoviště, letiště aj.)
- Sídlo a obyvatelstvo (typ obytné zástavby)
- Rekreace (turistické trasy, rekreační objekty...)

(Sklenička, 2003)

Land use interpretujeme jako „využití ploch“, které se pojí s lidským přetvářením původní krajiny na krajinu kulturní. (DEFRIES, 2004). S pojmem land use úzce souvisí jednak faktor času a prostoru a jednak zahrnuje složku biofyzikální a socioekonomickou. Land use se jeví dynamicky a hodnotí účel jeho využívání. To se ale odráží i na ekologické stabilitě a to převážně negativně (snížením). Řadíme sem zejména proces osidlování krajiny, urbanizaci a s ní související socioekonomické činnosti. (Sklenička, 2003) [3]

Land cover je termín, který bývá často spojován s termínem land use a proto je mnohdy chybně označován jako synonymum pro land use. Všeobecně se dá říci, že land cover představuje společenské prvky a fyzický materiál (vegetaci - mokřady, louky, smíšené lesy, vinohrady) na povrchu Země. Tato část krajiny je člověkem buď nově vytvořená, nebo je ovlivněná. Land cover používáme především při detailnější analýze hodnocení krajiny, při krajinářských opatřeních apod. (Sklenička, 2003) [3]

Pro upřesnění můžeme říci, že se land cover nachází mezi land use a lidskou činností.

4.3.5. Terciární strukturu krajiny

Jako „socioekonomická“ se označuje terciární struktura krajiny. Ta je představována socioekonomickými nehmotnými jevy (SEJ), prvky, projevy a zájmy v souvislosti se společnostmi a tyto jevy se váží na strukturu primární a sekundární.

Do SEJ podle Skleničky (2003) řadíme:

- Krajinářské hodnocení krajiny (významné krajinné dominanty, vyhlídky, pohledově exponovaná místa, esteticky závadné objekty apod.)
- Ochrana přírody a krajiny (velkoplošná a maloplošná chráněná území, Významné krajinné prvky, ÚSES, NATURA 2000)

V odborné literatuře zaměřené na krajinnou ekologii a krajinné plánování se můžeme dočíst, že existuje ještě čtvrtá struktura. Tato struktura krajiny se nazývá kvartérní nebo také duchovní. Tento pojem lze chápat jak v imaginárním, tak ve skutečném pojetí a popisuje vnímání krajiny. Mluvíme o místě zvaném „Genius loci“ neboli duch místa. (Ouředníček, 2013)

4.4. Dynamika krajiny

Za krajinnou dynamiku můžeme označit proměnlivost krajiny, neboť je krajina statický (neměnný) objekt a její jednotlivé složky se neustále mění a mají vliv na utváření krajiny. Tyto změny mají poté dopad na lidskou společnost a její činnosti, proto je dobré tento přechod znát, registrovat a předvídat.

Na změnu krajiny působí dva hlavní faktory. Přírodní faktory působí méně intenzivně, v delším časovém období a na menších plochách. Řadíme do nich vlivy endogenní (vnitřní) a exogenní (vnější). Endogenní jsou výsledkem změn, které probíhají v zemské kůře. U exogenních je zdroj vlivu mimo zemskou kůru. Druhý faktor, antropogenní, přetváří původní přírodní krajinu lidskou činností. (Havrlant, Buzek 1985)

4.5. Hodnoty území

Pojem „hodnoty území“ nemůžeme oficiálně definovat. Ani platná právní úprava ji nedefinuje. Slovo „hodnota“ vychází ze slova „hodnotit“ a je výsledkem hodnocení neboli porovnání toho, co je lepší nebo horší a dále „hodnota“ souvisí s pojmem „vážit si něčeho“, čili si něčeho cenit. (Lemons, 1995). Podle Bečky (2012) jsou hodnoty území značně rozmanité a pro jednotlivé regiony specifické. Proto nelze stanovit konečný „seznam“ těchto hodnot.

Nejčastěji rozeznáváme hodnoty kulturní, kulturně – historické, civilizační a přírodní. (Kohák, 2000).

4.5.1. Kulturní hodnoty

Podle autorů Patočky a Heřmanové (2008) představují kulturní hodnoty území, s hmotnými a duchovními kvalitami, které byly v daném území vytvořeny lidskou činností člověka. Vojtová (2006) uvádí, že jsou kulturní hodnoty „*komplex hmotných a nehmotných prvků vzniklých postupným vývojem osídlení, tradic plynoucích z charakteru místa a na místo vázaných.*“

4.5.2. Kulturně – historické hodnoty

Tyto hodnoty se váží k identitě území a její historii. Myslíme tím hodnoty myšlenek a tradic, které jsou obsaženy v hmotných prvcích nebo jsou jimi reprezentovány. Tyto hodnoty jsou důležité především pro místní obyvatele (podporují jejich identitu), ale i pro turisty. Mezi nejtypičtější znaky této hodnoty patří dochované prvky, objekty či jejich soubory. (Kupka, 2010)

Jako praktický příklad kulturně – historických hodnot můžeme uvést historicky významné stavby, jádra původních sídel, dochované historické stezky a z tradic masopust, rekonstrukce historických bitev nebo hody. (Hradecký, 2001, Maier a kol., 2012)

4.5.3. Civilizační hodnoty

Hodnoty civilizační, známé jako hodnoty osídlení a infrastruktury zakládají na lidské existenci. Tyto prvky jsou pro lidstvo důležité, neboť jejich výskyt a existence pro ně přináší prospěch. Civilizační hodnoty mají často charakter veřejných statků, tedy slouží všem a jsou důležitá pro ekonomický rozvoj území. Jako příklad můžeme uvést zařízení pro vzdělávání, zařízení pro kulturu (knihovny, kulturní domy), silnice, železniční stanice apod. (Hradecký, 2001, Maier a kol., 2012)

4.5.4. Přírodní hodnoty

Podle Ústavu územního rozvoje (2002) přírodní hodnoty znamenají „*takové nesporné kvality, které byly v daném území vytvořeny bez působení člověka*“. Bečka a kol. (2012) formuluje tyto hodnoty jako oblasti, kam se řadí především zvláště chráněná území (ZCHÚ) a všeobecné hodnoty krajiny, která jsou vyjádřena limity využití území. [4] [5]

Jako významná přírodní hodnota se uvádí Památný strom. Paragraf 46 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny stanovuje že: „*Mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí lze vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy.*“

Webový portál pamatnestromy.cz uvádí, že „*za památné stromy, jejich skupiny nebo stromořadí je možno prohlásit dřeviny vynikající svým vzrůstem, věkem, významné krajinné dominanty, zvláště cenné introdukované dřeviny a v neposlední řadě dřeviny historicky cenné, které jsou památníky historie, připomínají historické události nebo jsou s nimi spojeny různé pověsti a báje.*“ [6]

4.6. Limity využití území

Ochrana hodnot území souvisí s *limity využití území*. V zákoně č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) jsou limity využití území definovány jako „*omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývajících z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastností území*“. Dále je v § 5 odstavci 3 stanoveno, že: „*Orgány obce zajišťují ochranu a rozvoj hodnot území obce, pokud nejsou svěřeny působnosti v záležitostech nadmístního významu orgánům kraje nebo na základě zvláštních právních předpisů dotčeným orgánům*“.

Do těchto orgánů se řadí odbor životního prostředí nebo také odbor dopravy příslušného úřadu obce s rozšířenou působností. Tyto orgány obvykle chrání pomocí limitu využití území hodnoty území. (Maier a kol., 2012)

4.7. Územní ochrana

Soustředíme - li se na ochranu plošných přírodních a krajinných jednotek, mluvíme o územní ochraně. Tato ochrana rozeznává dvě hlavní úrovně ochrany: obecnou územní ochranu a ochranu zvláště chráněných území (ZCHÚ). (Schneider, 2011)

4.8. Krajinný ráz

Vymezení pojmu krajinný ráz nalezneme v §12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Jedná se zejména o přírodní, kulturní a historickou charakteristiku určitého místa či oblasti, která je chráněna před činností snižující jeho přírodní

a estetickou hodnotu. „Zásahy do krajinného rázu, zejména umísťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.“

Agentura ochrany přírody a krajiny popisuje krajinný ráz jako důležitou hodnotu dochovaného přírodního a kulturního prostředí. [7]

Jak uvádí Vorel (2006) „krajinný ráz je vyjádřen přítomností přírodních, kulturních a historických znaků, jejich prostorovým uspořádáním a vizuálním uplatněním těchto znaků v krajině“. Dále uvádí, že je krajinný ráz velmi úzce spojen s geniem loci.

4.9. Genius loci

Pojem „genius loci“ v překladu znamená „duch místa“. Každé místo (nikoli celý prostor) má svého „ducha“, ke kterému se vztahuje lidská existence. Samotná místa k lidem promlouvají a my tyto informace nějakým způsobem pocítujeme a vstřebáváme. S duchem místa se setkáváme cestou našeho příchodu. Ačkoli první dojem poukazuje na „něco“ z podstaty místa (prožitek, který vstřebáme ještě dřív, než začneme vnímat detaily území), je dobré pochopit, co vytvářelo a nadále vytváří jeho jedinečnou „osobnost“. (Day, 2002) [8]

Velmi pěkně popsal ducha místa Cílek (2007): „Genius loci je důvodem, který neumíme pojmenovat, ale kvůli kterému se vracíme“

4.10. Potenciál území

V novém akademickém slovníku cizích slov je „potenciál“ popsán jako „celkový souhrn příležitostí do budoucna, možností a schopností něco udělat, vykonat nebo obecně způsobit k výkonu.“ (Kraus 2005)

Podle Skleničky (2005) se jedná o vhodnost krajiny k určitému využívání. Lipský (1998) definuje pojem obdobně, ale zároveň poukazuje na míru využívání potenciálu krajiny, která vyplývá z poznatků stability krajiny. Tímto pojmem se zabývá ve své knize „Venkovský prostor a jeho oživení“ také Binek (2007), který potenciál popisuje jako soubor vlastností (faktory, podmínky), které umíme najít a následně je využít.

Potenciálů, zejména těch rozvojových (kdy se snažíme o oživení venkova) máme několik typů.

Lidský potenciál - využívá lidských zdrojů. (Binek, 2007; Vystoupil, 2011)

Krajinný potenciál – je složenina lidského a přírodního potenciálu. (Binek, 2007; Vystoupil, 2011)

Přírodní potenciál - Představuje soubor neměnných a na člověku nezávislých parametrů prostředí, které ale v jeho životě hrají významnou roli (klimatické, hydrologické nebo i geomorfologické podmínky.) (Binek, 2007; Vystoupil, 2011)

Kulturní potenciál - je tvořen zejména kulturním dědictvím. Je chráněn památkovým fondem, kulturním zařízením, galeriemi, muzei, tradicemi a kulturními akcemi (jarmark, ples, festival). (Tittelbachová, 2011)

Kulturně – historický potenciál - bývá často zaměňován za kulturní potenciál. Do kulturně – historického potenciálu zasahuje i historie území a tak dochází k hlubšímu pochopení infrastruktury území. (Heřmanová, Chromý 2009)

4.11. Venkov

Výklad pojmu „venkov“ je velice různorodý a proto pro něj neexistuje přesná definice. Obecně lze venkov chápat kontinuálně vymezený řídko osídlený prostor, který je úzce spjatý se zemědělstvím, ačkoli v dnešní době se už od zemědělství spíše ustupuje a nahrazuje jej turismus.

Podle Petrusky a kol. (1996) je venkov definován jako „*obydlený prostor mimo městské lokality tradičně charakterizovaný orientací na zemědělství a menší hustotou obyvatelstva, ale i jiným způsobem života, většinou propojeným s přírodou, a také jinou soc. strukturou ve srovnání s městem.*“ Blažek (2004) zase chápe venkov jako prostor, který je co nejvíce nezávislý na civilizaci a kultuře oproti městu a nabízí vyšší sociální soudržnost a oporu. Maříková (2007) dodává, že na venkově dochází k užším sociálním kontaktům mezi obyvateli.

Venkov se často zaměňuje s pojmem „vesnice“. Vesnici popisuje Perlín (2010) jako zastavěné nebo nezastavěné území malých sídel, která slučuje ve venkov. Ve velkém

sociologickém slovníku je uvedeno, že je vesnice „základní sídlištní jednotka ve venkovském prostoru, která jako správní celek je nazývána venkovskou obcí a vymezena max. počtem obyvatel (hranice se většinou pohybuje mezi 2 až 5 tis. obyv.)“.

4.12. Obec

V zákoně č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení) se v § 1 dočteme, že je obec „základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce“. V § 2 je mimo jiné uvedeno, že by obec měla pečovat o všestranný rozvoj svého území a měla by se zajímat o potřeby svých občanů.

4.13. Regionální rozvoj

Pod pojmem regionální rozvoj si představíme souhrn procesů, které probíhají v rámci regionu. Cílem regionálního rozvoje je podpora socioekonomické úrovně regionů a obcí, které jsou z šetřených analýz označovány za problémové. K dosažení rozvoje je používáno nástrojů regionální politiky. Regionální rozvoj plně podporuje Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF). (Wokoun, 2008)

V obecné rovině si můžeme pojem regionální rozvoj představit také jako „proces pozitivních změn“, a to zejména změn z přírodní a socioekonomické oblasti. Principem regionálního rozvoje je regionální plánování. To je chápáno jako tzv. strategické plánování neboli proces, do kterého zahrnujeme úkoly, činnosti a cíle potřebné k jejich dosažení. „Do základních etap plánování patří analýza, strategie, programy a realizace“ (Hudečková, 2006)

4.13.1. Nástroje regionálního rozvoje

Za nástroje regionálního rozvoje můžeme označit ty nástroje, které jsou potřebné k podpoře nebo k výkonu nějaké činnosti. Do hlavních dvou skupin rozvoje patří zejména nástroje finanční a nefinanční.

Z finančních nástrojů to jsou:

- Neinvestiční a investiční pobídky (dotace, záruky, granty)
- Kapitálové podílnictví
- Daňová zvýhodnění

- Rozpočtová zvýhodnění (dotace)

Do nefinančních nástrojů patří:

- Administrativní nástroje (legislativa)
- Institucionální nástroje (instituce, strategické plánování aj.)
- Nefinanční zdroje (zejména věcné zdroje)

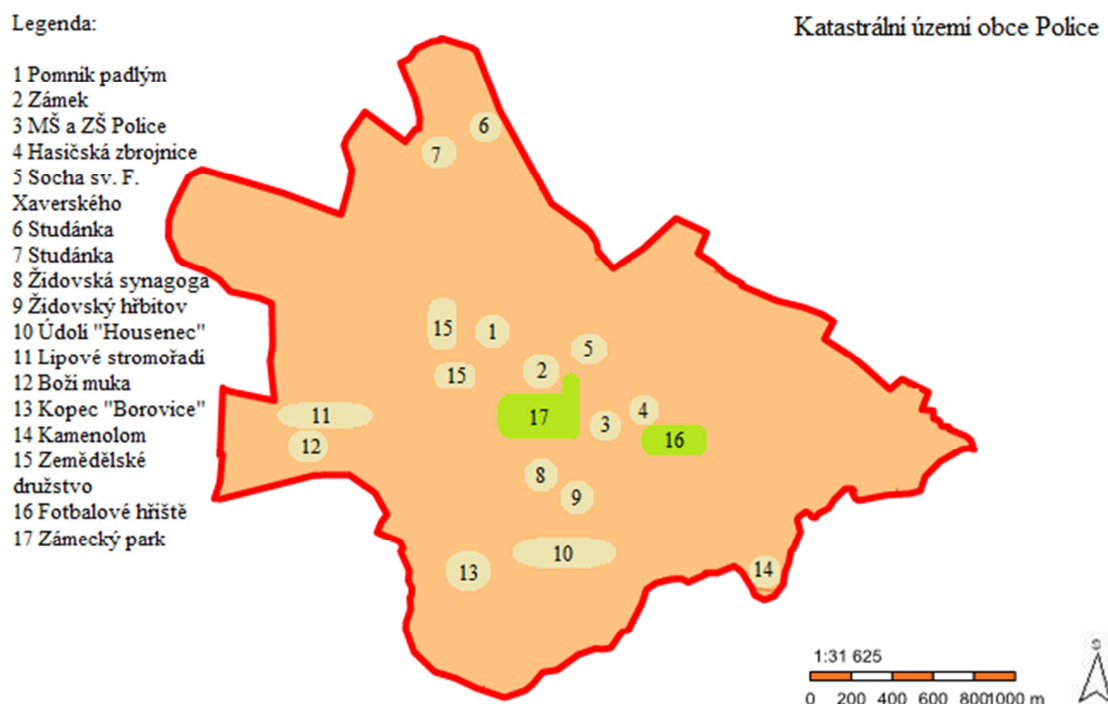
(Wokoun, 2008)

5. APLIKAČNÍ ČÁST

5.1. Lokalizace, vymezení území

Zájmovým územím v mé seminární práci je obec Police. Ta se svou polohou patří mezi nejjižnější vesnice kraje Vysočina. Nalezneme ji zhruba 7 km jihovýchodně od města Jemnice, na zeměpisných souřadnicích 48°57'56.234" s. š., 15°37'49.402" v. d.

Obrázek 2: Katastrální území Police

(Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování)

Výměra katastrálního území je 594,43 ha, obec leží v nadmořské výšce 445 m. n. m a počet obyvatel k 1. 1.2015 nepřesáhl 343. Katastrální území obce Police spadá do okresu Třebíč. Příslušnou obcí s rozšířenou působností jsou Moravské Budějovice a svým pověřeným úřadem spadá do Jemnice. Obec se řadí pod mikroregion Jemnicky. Svou polohou se území nachází v Jevišovickém bioregionu (Culek, 2013).

Samotná obec se nachází na kopci a údolím obce protéká Jiratický potok, který je z obou stran obklopen svahy. Jižní, údolní část obce se nazývá „Housenec“. Svůj název dostala podle toho, že se tu u potoka pásala housata. Pokud budeme severně od údolí stoupat, dostaneme se ke středu obce. Jižním směrem od údolí také stoupáme

a dostaneme se na místo zvané „Borovice“, kde se tyčí majestátná borovice a je odkud krásný výhled na celou obec. O obci Police mluvíme jako o obci zemědělské, protože je z 67% oklopana ornou půdou.

Obrázek 3: Mapa katastrálního území obce Police z roku 2014

(Zdroj: Mapy.cz, mapa v měřítku 1: 25 000)

V minulosti byla obec Police významnou střediskovou obcí, neboť byla velmi bohatě socioekonomicky vybavená, aby uspokojila potřeby pro více než 600 obyvatel. V obci se nacházely různé obchody s potravinami, dále řezník, prodejna obuvi, kadeřník, obvodní lékař, zubní lékař, mateřská a základní škola a nejen těmito subjekty, ale i svými kulturními akcemi byla známá po celém svém okolí. Obec vlastnila letní kino, několik hospod, objektů pro pořádání zábav, plesů apod. V dnešní době, kdy má obec něco málo přes 300 lidí již takové kulturní vyžití není.

5.2. Primární krajinná struktura

5.2.1. Geologické parametry území

Geologická stavba celého Jevišovického bioregionu je pestrá. Charakteristickým znakem jemnického mikroregionu je výskyt metamorfovaných (přeměněných) hornin, zejména rul. Hlavní horninou v obci je amfibolit. (Culek, 2013; Houzar, 2007)

V severní části obce se nachází horniny granulitu, jihovýchodně můžeme nalézt sprašovou hlínu. V jihovýchodní části obce se nachází kamenolom (příloha č. 1). Ten se na katastru našeho území vyskytuje pouze v jedné čtvrtiny. Zbylá část patří pod katastrální území obce Kostníky.

V kamenolomu kde se hojně těží stavební kámen, zejména amfibolit. V částech amfibolitů, které těží kamenolom, se nachází černé amfiboly, krystalky epidotu, křemene a poměrně vzácného allanitu. V menší míře probíhá v lomu těžba písku. V severovýchodní oblasti (okolí zemědělského družstva) nalezneme kamenitý až hlinito - kamenitý sediment. (Vlastivědný sborník Moravskobudějovicka, III/2011)

5.2.2. Geomorfologické parametry území

Obec Police se rozkládá v Jemnické kotlině v Jevišovickém bioregionu. Tento bioregion leží v okrajové pahorkatině Hercynika, v jihovýchodní části Jevišovické pahorkatiny, která na jihu zasahuje až do Rakouska. Bioregion je zvaný taktéž jako přechodný panonsko – hercynský a bývá tvořen jednotvárnějšími plošinami na krystalických břidlicích, která rozdělují skalnatá údolí. (Culek, 2013)

Jemnická kotlina je známá svou výraznou sníženinou v okolí města. Samotný reliéf v obci je členitý. Severní část území se nachází na kopci, čili na hřbetnici. Reliéf v severní části intravilánu obce je spíše plochý, postupně jižním směrem klesáme. V jižní části obce, kudy protéká Jiratický potok, byla vytvořená postupem času hluboká údolí s příkrými svahy. [9]

5.2.3. Hydrologické parametry území

V širším kontextu se obec nachází v hydrologickém útvaru podzemních vod 65500 v krystaliniku povodí řek Jihlavy. Oblast je chudá na podzemní vodu, protože je půda

tvořena krystalinickými horninami, které jsou svými horninami nepříznivé pro tvorbu podzemní vody. V jižní části katastru obce protéká Jiratický a Kostnický potok, u nichž je správcem Zemědělská vodohospodářská správa. Ty jsou levostranným přítokem vodního toku Želetavky. V blízkosti vodního toku se nachází několik bývalých mlýnů a mlýnských náhonů. Nejblíže se našemu území nachází Kláskův, Nový a Bahnův mlýn. [10]

Obec Police náleží do rizikového plošného znečištění dusíkem, pesticidy a acidifikujícími látkami. Patří také do střední kategorie radonového rizika, neboť se radon vyskytuje ve vodě z domácností. Většina obyvatel vlastní domovní studny, které jsou zdrojem pitné nezávadné vody.

Obyvatelé obce jsou společně se sousední vesnicí Kostníky napojeny na společný vodojem nazývaný Suchý důl, který se nachází na katastrálním území obce Kostníky. [10]

V obci se nachází celkem 5 rybníků. Každý plní jinou funkci.

- Rybník Ve Vosíku – rybochovný rybník. (příloha č. 2)
- Rybník Pod lipou (Chmelinec)
- Rybník Doubrava – slouží pro sportovní rybolov
- Rybník Trkač – slouží pro sportovní rybolov
- Rybník Křížův (Křížný) – zdroj požární vody v areálu zemědělského družstva

5.2.4. Pedologické parametry území

V jižních částech bioregionu jsou častou půdní složkou hnědozemě na spraších až sprašových hlínách a pseudogleje. Říční údolí je charakteristické výskytem litozemí, rendzin a rankerů. (Culek, 2013)

Hloubka půdy se v různých částech popisovaného území liší, ale vždy se jedná o půdu hlubokou až středně hlubokou. Hluboká půda je využívána především v zemědělském sektoru pro pěstování plodin. Z hlediska skeletovitosti je v částech hluboké půdy bezskeletovitá. Půda středně hluboká se nachází v oblastech vody nebo remízků. Zde je půda slabě skeletovitá a využívá se pro pěstování plodin.

Na katastrálním území obce Police se nachází celkem 9 půdních typů, které byly zjištěny z půdní typologie TKSP ČR. Nejvíce je zastoupena kambizem mesobazická a hnědozem modální.

Mezi další půdní typy, které se na území nachází, patří:

- pseudoglej modální,
- glej fluvická,
- luvizem modální,
- kambizem oglejená,
- luvizem oglejená,
- kambizem luvická,
- glej modální.

[11] [12]

Erodatelnost půdy v obci není výrazná. Dle šetření Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy, v.v.i., se půdy náchylné na erozi vyskytují při hranicích obce, severovýchodně, jihovýchodně a v západní části katastrálního území tam, kde se nachází les Doubrava. V této oblasti hrozí potenciální sesuvy půdy, neboť se nacházejí ve vyšším sklonu. [13]

5.2.5. Klimatické parametry území

Podle Quittovy klasifikace (1971) leží studované území v mírně teplém až velmi teplém a ve vlhkém až suchém klimatickém regionu 0 - 5.

Léto je zde mírně chladné a mírně suché. Zimy jsou suché a chladné s častými teplotními inverzemi a to především v okolí řek. Průměrná roční teplota pohybuje kolem 8,2°C. Za nejteplejší měsíc v roce patří srpen s průměrnou teplotou 17,5°C. Nejchladnější je leden, kdy se průměrně dosahuje teploty – 2,7°C. (Culek, 3013)

Srážkové úhrny odpovídají 520 mm/rok.

Nejvíce prší v jarním období, naopak v letním období je poslední dobou výrazné sucho. V zimě, v chladném období, nastupují sněhové srážky, které se na území obce vyskytují především v prosinci, lednu a únoru.

Tabulka 1: Teplota vzduchu

Měsíc	Kraj Vysočina rok 2015 [°C]
Leden	-3,3
Únor	-1,5
Březen	2,1
Duben	7,0
Květen	12,0
Červen	15,2
Červenec	16,7
Srpen	16,2
Září	16,4
Říjen	7,7
Listopad	2,3
Prosinec	-1,5
Roční průměrná teplota vzduchu	7,2

(Zdroj: Český hydrometeorologický ústav, vlastní zpracování)

Tabulka 2: Územní srážky

Měsíc	Kraj Vysočina rok 2015 [mm]
Leden	42
Únor	37
Březen	37
Duben	42
Květen	76
Červen	82
Červenec	75
Srpen	75
Září	49
Říjen	37
Listopad	45
Prosinec	43
Roční průměrné územní srážky	644

(Zdroj: Český hydrometeorologický ústav, vlastní zpracování)

5.2.6. Potenciální a aktuální vegetace

Obec Police spadá do jevišovického bioregionu. Tento bioregion je díky svým příznivým klimatickým podmínkám charakteristický pro řadu rostlin. Z fytoocenologického hlediska je pro vybrané území charakteristické rozšíření černýšových dubohabřin, z fytoocenologického systému se jedná o asociaci *Melapyro nemorosi* – *Carpinetum* ze svazu *Carpinion*. Z lesních porostů můžeme tedy mluvit o četném výskytu dubu zimního (*Quercus petraea*), habra obecního (*Carpinus betulus*), v menší míře se vyskytuje buk lesní (*Fagus sylvatica*), dub letní (*Quercus robur*), javor mléč (*Acer campestre*), bříza bělokorá (*Betula pendula*) nebo lípa srdčitá (*Tilia cordata*). V údolí jiratického potoka můžeme najít javor klen (*Acer pseudoplatanus*), lísku obecnou (*Coryllus avellana*) nebo lípu velkolistou (*Tilia platyphyllos*). (Houzar, 2007)

V jarních a letních měsících je velmi bohatě a pestře zastoupené bylinné patro. Z travin jsou nejčastěji zastoupené: lipnice hajní (*Poa nemoralis*), srha mnohomanželná (*Dactylis polygama*), ostřice prstnatá (*Carex digitata*). Z bylin jaterník podléška (*Hepatica nobilis*) sasanka hajní (*Anemone nemorosa*), plícník tmavý (*Pulmonaria obscura*), sněženka jarní (*Galanthus nivalis*), křivatec žlutý (*Gagea lutea*), ptačinec velkokvětý (*Stellaria holostea*), pampeliška lékařská (*Taraxacum officinale*) nebo violka vonná (*Viola odorata*). (Houzar, 2007). Tyto rostliny můžeme vidět několik týdnů na začátku jara v zámeckém parku, kde se každoročně nacházejí ve stále větším počtu. (příloha č. 3)

U potoka se vyskytuje podběl lékařský (*Tussilago farfara*), prvosenka jarní (*Primula veris*) nebo pomněnka bahenní (*Myosotis palustris*). K vesnici neodmyslitelně patří zahrádky. V dřívější době měl každý zahrádku, kde rostly ovocné stromy, např. jabloň domácí (*Malus domestica*) nebo hrušeň obecná (*Pyrus communis*), na zahrádce pěstoval nebo šlechtil různé květiny a zeleninu pro svou vlastní spotřebu. Dnes se od tohoto trendu upouští a volí se nenáročná květena. Ovocné stromy jsou nahrazeny například zeravem západním (*Thuja occidentalis*) a místo květin je zasetá tráva.

5.2.7. Potenciální a aktuální fauna

Katastrální území z jihovýchodní a severozápadní části obklopuje les, menší lesíky se také nachází ostrůvkovitě na polích a dokonce zůstalo z původní vegetace ještě několik mezí. V naší oblasti je fauna bohatá. Zastoupena je především lesní zvěří, například prase divoké (*Sus scrofa*), zajíc polní (*Lepus europaeus*), liška obecná (*Vulpes vulpes*). Z menších kunovitých šelem kuna skalní (*Martes foina*), lasice kolčava (*Mustela nivalis*), hranostaj (*Mustela erminea*). Uvnitř lidských sídel se často vyskytuje ježek východní (*Erinaceus concolor*) a veverka obecná (*Sciurus vulgaris*). V potoce a v říčce Želetavce se vyskytovaly škeble říční (*Anodonta anatina*), hořavky duhové (*Rhodeus amarus*), ostroretky stěhovavé (*Chondrostoma nasus*), raci říční (*Astacus astacus*) nebo pstruzi obecní (*Salmo trutta m. fario*). Dnes jsou málo zastoupeny nebo se na našem území vůbec nevyskytují. Ve stojatých vodách, především v rybnících se chová kapr obecný (*Cyprinus carpio*), lín obecný (*Tinca tinca*), plotice obecná (*Rutilus rutilus*) nebo perlín ostrobřichý (*Scardinius erythrophthalmus*). Dále na našem území můžeme potkat s obojživelníky, zastoupené skokanem hnědým (*Rana temporaria*), ropuchou obecnou (*Bufo bufo*) nebo rosničkou zelenou (*Hyla arborea*). Z plazů uvidíme na stráních ještěrky obecné (*Lacerta agilis*), slepýše křehké (*Anguis fragilis*) a užovky obojkové (*Natrix natrix*). V okolí Jemnicka je vzácný výskyt užovky hladké (*Coronella austriaca*). (Houzar, 2007)

5.3. Sekundární krajinná struktura

5.3.1. Stručná historie osídlení a využívání krajiny

O území obce Police z historického hlediska se nejlépe dozvíme z místní obecní kroniky. Jevišovický bioregion byl osídlen od první poloviny neolitu. V této době na území bioregionu převažovaly lesy a v některých částech můžeme mluvit i o výskytu lesostepi. Hlavním porostem tehdy byla borovice a dub, dále javory, jilmy a lípy. Člověk v této době moc do krajiny nezasahoval. Velká změna nastala v období boreálu, kdy území sužovaly velké přívaly srážek a ty vytlačily dubohabrové a duboborové lesy. Po této době dochází k proměně lidské společnosti, lidstvo kočuje a mění ráz dosavadní krajiny. Vegetace se využívá k intenzivní pastvě, žďáří se lesy a krajina se přeměňuje. V období 30. leté války docházelo k masivním výstavbám rybníků a je tedy možné, že rybník Doubrava pochází právě ze zmíněného období. Území v okolí obce Police bylo

až do 40. let 20. století rozděleno mezi obyvatelstvo. Každý obyvatel si spravoval svoji zemědělskou půdu a využíval ji zejména k vlastní potřebě.

V období 40. - 50. let 20. století došlo na našem území k hromadné socialistické kolektivizaci. [14]

Pozemky byly unifikovány (scelovány), meze rozorávány a některé remízky doslova zanikly. V dnešní době vidíme zemědělsky využívanou krajinu, kterou spravuje zemědělské družstvo Police.

5.3.2. Demografická situace

Veškeré údaje použité v seminární práci jsou převzaty z Českého statistického úřadu.

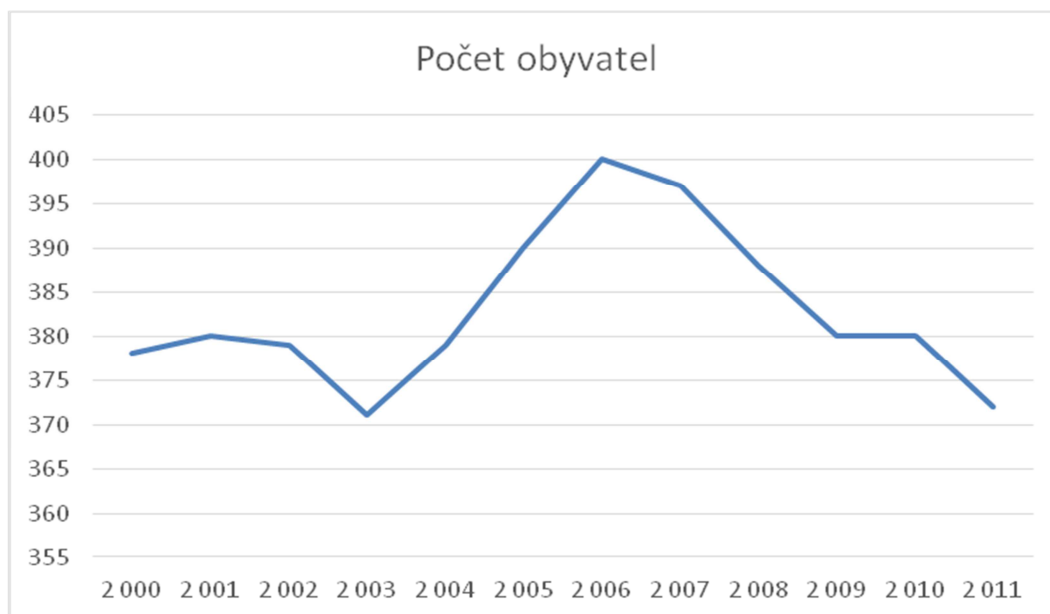
Vývoj počtu obyvatel

Tabulka 3: Počet obyvatel v obci Police

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
378	380	379	371	379	390	400	397	388	380	380	372

(Zdroj: ČSÚ, údaje platné k 1. 1. 2011, vlastní zpracování)

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel

(Zdroj: ČSÚ, údaje platné k 1. 1. 2011, vlastní zpracování)

Při srovnání vývoje počtu obyvatel a vývoje počtu zemřelých a narozených je patrné, že na sobě nezávisí.

V roce 1971 bylo v obci evidováno 630 obyvatel. Od tohoto roku docházelo postupně k úbytku obyvatelstva. V roce 2000, kdy započalo nové století, byl již stav obyvatelstva snížen na 378. V roce 2011 bylo zaznamenáno 372 obyvatel na území obce. Nejvíce obyvatel měla obec v roce 2006, kdy dle ČSÚ bylo v obci 400 obyvatel. Od tohoto roku postupně dochází k snižování stavu obyvatel v katastru. Dle údajů z OÚ Police bylo k lednu roku 2015 v obci 343 obyvatel.

Nejvyšší nárůst je zejména díky migraci obyvatel z městských oblastí zpět na vesnice po roce 2000.

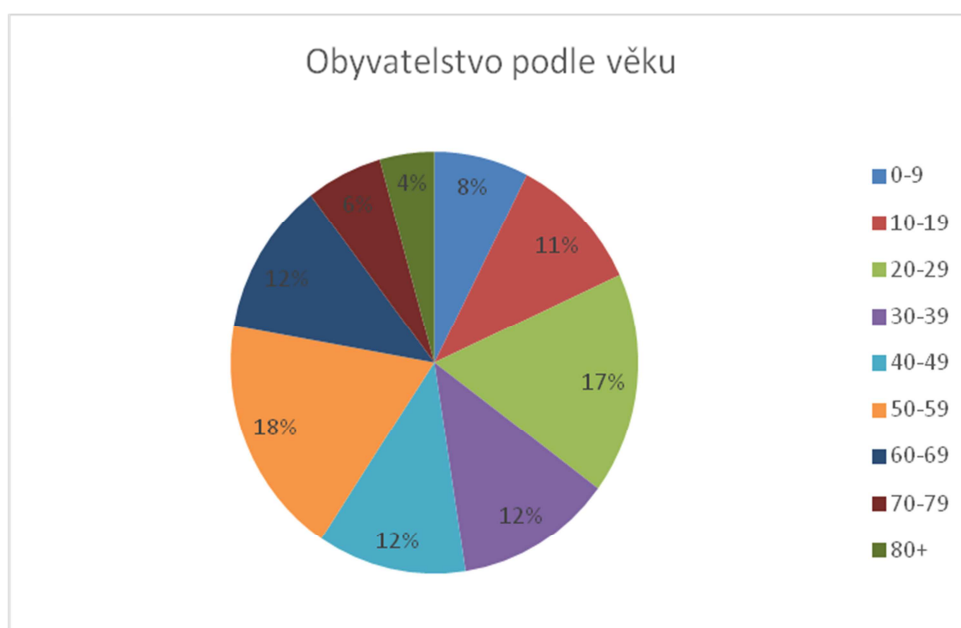
Struktura obyvatel podle věku

Tabulka 4: Počet obyvatel dle věkových skupin

Věk	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 - 79	80 +
Počet	26	37	59	43	41	64	41	21	15

(Zdroj: ČSÚ, údaje platné k 1. 1. 2011, vlastní zpracování)

Graf 2: Struktura obyvatel podle věku

(Zdroj: ČSÚ, údaje platné k 1.1 2011, vlastní zpracování)

Na výšečovém grafu můžeme vidět, že největší zastoupení obyvatel z hlediska věku je 50 – 59 let. Těsně druhý je věk 20 – 29 let. Ve stejném, 19% zastoupení je věk 30 – 39 let, 40 – 49 let a 60 - 69- let. Podle grafů můžeme soudit, že reprodukční složka je vyšší než složka dětská. Abychom vyvodili, jak moc do budoucna bude naše obec prosperovat z hlediska počtu obyvatel, bude graficky popsána struktura obyvatel v obci podle úmrtnosti a porodnosti v letech 2000 – 2011.

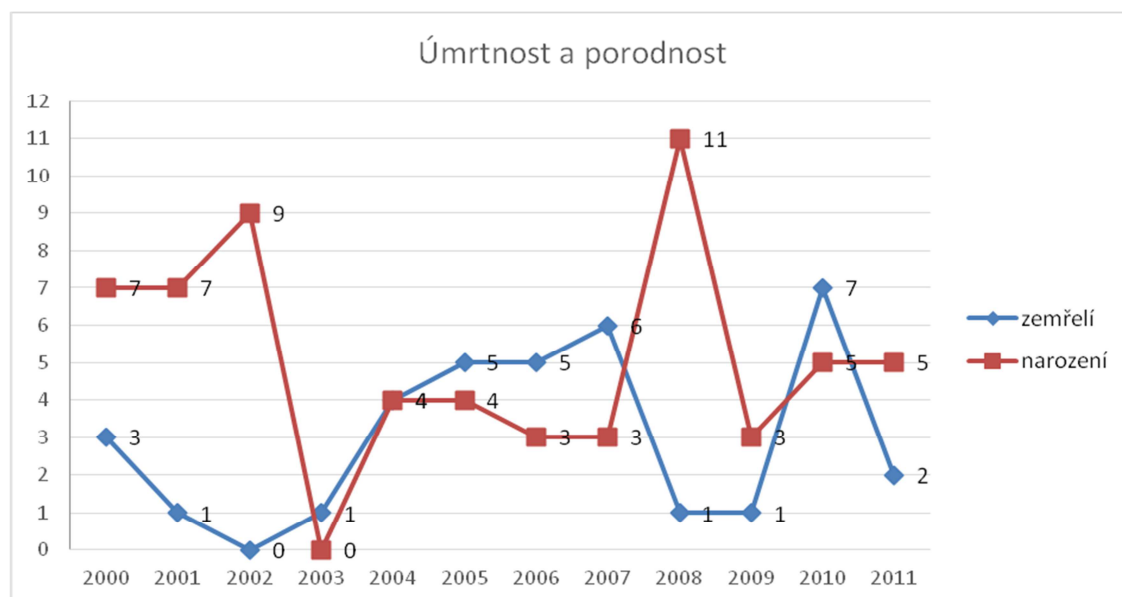
Úmrtnost a porodnost

Tabulka 5: Demografický vývoj

rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
zemřelí	3	1	0	1	4	5	5	6	1	1	7	2
narození	7	7	9	0	4	4	3	4	11	3	5	5

(Zdroj: ČSÚ, údaje platné k 1.1 2011, vlastní zpracování)

Graf 3: Demografický vývoj

(Zdroj: ČSÚ, údaje platné k 1.1 2011, vlastní zpracování)

Jak se z grafu dočteme, do roku 2003 obyvatel přibývalo. Největší pozitivní skok nastal v roce 2008, kdy oproti jednomu zemřelému přibylo 11 dětí. Nejvyšší úmrtnost byla v roce 2010. Z vyplývajících údajů je zřejmé, že trend porodnosti (nejen) v naší obci

klesá a s tímto faktem by se mělo počítat i do budoucna. Velký podíl na nízkém počtu novorozeňat má i migrace.

Vzdělanost

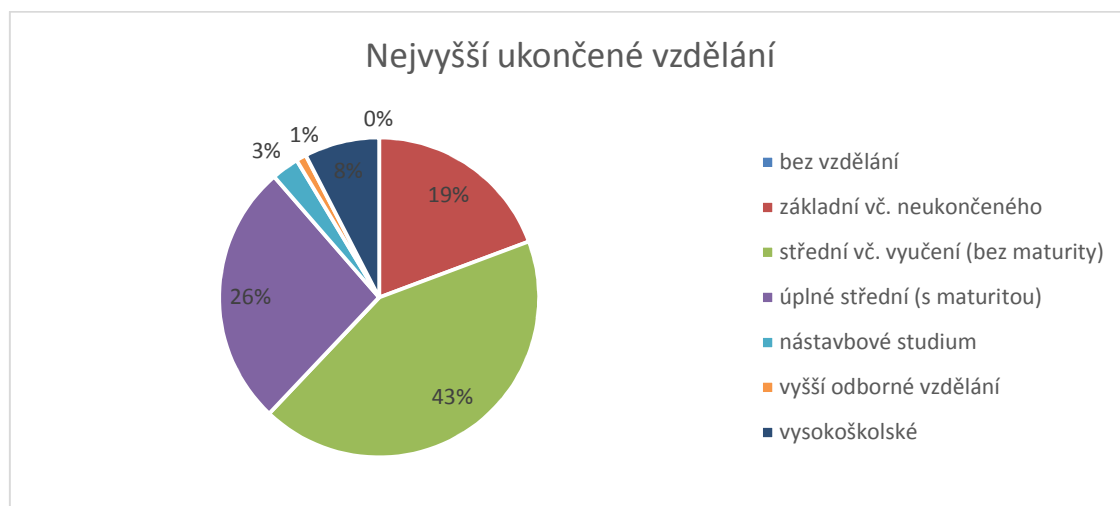
V tabulce jsou počty statistické údaje z roku 2011.

Tabulka 6: Vzdělanost v obci

Nejvyšší ukončené vzdělání	Počet obyvatel
bez vzdělání	0
základní vč. neukončeného	56
střední vč. vyučení (bez maturity)	124
úplné střední (s maturitou)	77
nástavbové studium	8
vyšší odborné vzdělání	3
vysokoškolské	22

(Zdroj: ČSÚ, údaje platné k 1.1 2011, vlastní zpracování)

Graf 4: Vzdělanost v obci

(Zdroj: ČSÚ, údaje platné k 1.1 2011, vlastní zpracování)

Z grafu je patrné, že největší počet obyvatel absolvoval střední školu vč. vyučení. Druhá je střední škola s maturitou a třetí je základní vzdělání, včetně vzdělání neukončeného. V posledních 4 letech si kvůli práci si muselo mnoho obyvatel obce vzdělání doplnit. Dnes má v obci kolem 40 lidí vysokoškolské vzdělání a tento trend neustále narůstá.

Ekonomická aktivita

Tabulka 7: Ekonomická aktivita v obci v roce 2011

Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity	Počet obyvatel
zaměstnaní	135
nezaměstnaní	212

(Zdroj: ČSÚ, údaje platné k 1.1 2011, vlastní zpracování)

Graf 5: Ekonomická aktivita v obci

(Zdroj: ČSÚ, údaje platné k 1.1 2011, vlastní zpracování)

Pro tuto tabulku a graf byly použity údaje z ČSÚ pro rok 2011. Jak z grafu vyplývá, v roce 2011 bylo v obci 61% nezaměstnaných lidí, což je více než polovina. Tento trend se ale nevyskytoval pouze v naší obci, ale zasáhl i obce po celé České republice. Zbýlých 39% je aktivně pracujících.

Migrace obyvatelstva

Dalším výrazným faktorem ovlivňujícím budoucí demografický vývoj v obci je migrace obyvatelstva. V dnešní době se většina lidí ve věku 15 – 26 let stěhuje z venkova do měst. V naší obci je to hlavně z toho důvodu, že čím dál více mladší generace z obyvatel obce má vystudovanou vysokou školu a s vyšším vzděláním v obci nebo v okolí práci nenajde. Vhodnější pracovní i kariéerní příležitosti lidem poskytne město.

5.3.3. Vybavenost obce

Obec Police je se svými 343 obyvateli velmi dobře vybavenou obcí jak z občanského, technického, tak i ze sportovního, kulturního a rekreačního hlediska. Vybavení obce školním zařízením je dostačující. V obci se nachází jednak mateřská škola, tak základní škola pro první stupeň. V obci se nachází praktický lékař pro dospělé, jednou týdně do obce přijede dětský lékař. Sál zemědělského družstva slouží jako kulturní dům. Dále je možné si pro menší akce nebo oslavy zapůjčit budovu bývalé mateřské školy. Obec vlastní svou vlastní knihovnu, která se nachází v jedné z místností v zámku. V prostorách zámku se dají po domluvě s panem starostem pořádat galerie, výstavy nebo jarmarky (Vánoční jarmark pořádaný základní a mateřskou školou v Polici). Mezi další výhody naší malé obce je autobusová zastávka. Odtud jezdí autobusové spoje do okolních měst a vesnic. Obec Police má vlastní poštu a nově zřízené informační centrum, které se nachází v prostorách zámku a je otevřeno pouze v letních měsících. Sportovní, kulturní a rekreační vybavenost obce je na dobré úrovni. Obec Police se může pyšnit v severovýchodní části obce udržovaným fotbalovým hřištěm, na které je napojeno tzv. hřiště dopravní. To se skládá z asfaltové cesty a travnatých ostrůvků, na kterých se nacházejí prolézačky pro děti. Nově bylo za školou vybudováno i hřiště pro nejmenší.

5.3.4. Využití území (land use)

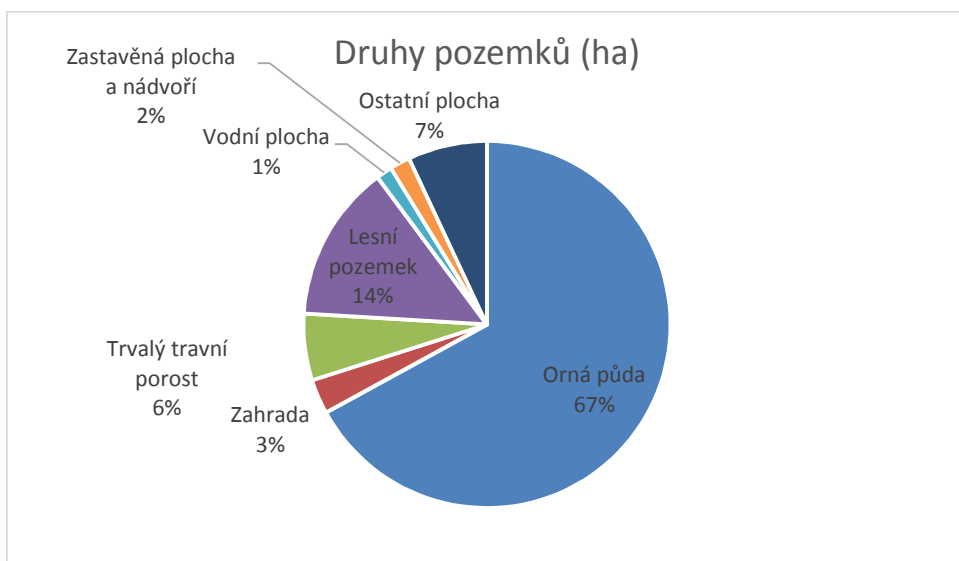
V roce 2015 byla celková výměra katastru obce 594,43 ha. Obec je charakteristická svými příznivými podmínkami pro zemědělskou výrobu. Ze zemědělské půdy má největší podíl půda orná s 398,50 ha. Na ornou půdu přirozeně navazují trvale travní porosty a zaujímají druhé místo s 34,91 ha. S vesnicí je neodmyslitelně spjatý dům, který má zahradu. V roce 2015 bylo zjištěno, že z celkových 594,43 ha zaujímají zahrady rozlohu 18,12 ha. Chmelnice, vinice a ovocný sad pro danou oblast zcela chybí. Z nezemědělské půdy o rozloze 142,89 ha zaujímají lesní pozemky 82,45 ha, vodní plochy 8,35 ha, zastavěná plocha a nádvoří 10,52 ha a jako poslední jsou uváděny ostatní plochy s 41,57 ha. [15]

Graf 6: Druhy pozemků nacházející se v katastrálním území obce

(Zdroj: ČSÚ, údaje platné k 31.12 2015, vlastní zpracování)

Graf 7: Detailní procentuální popis druhů pozemků nacházející se v katastrálním území obce

(Zdroj: ČSÚ, údaje platné k 31.12 2015, vlastní zpracování)

Zemědělství

Dominantní krajinnou složkou je orná půda, která zaujímá 67% ze zemědělského půdního fondu. Pole utváří částečně souvislou plochu, tvarem připomínající obdélníky nebo čtverce. Zemědělské družstvo v obci se specializuje především na rostlinnou

výrobu. Pěstují se především obiloviny (zhruba 50% celkové výměry), dále krmné plodiny (kolem 35%) a olejninu (zbylých zhruba 16%). Z jednotlivých druhů se jedná o pšenici ozimou, ječmen ozimý, ječmen jarní, oves, krmnou řepu a řepku.

Lesnictví

Lesní pozemky pokrývají 14% z celkové výměry katastru. Nalezneme je zejména po obvodních částech katastrálního území. Lesy slouží zejména k hospodářskému využití. Do východní části katastru zasahuje myslivecké zařízení – bažantnice. Na jihu zasahuje do kamenolomu lokalita ochranného lesa, tzv. NEPTS. To jsou lesy vyskytující se na nepříznivých stanovištích. [10]

V západní části zabírá větší území tzv. Doubrava. V Doubravě se nacházely především dubohabřiny, popřípadě buky s javory, břízy nebo jilmy. Dnes se na malém území Doubravy nacházejí smíšené lesy a zbylou plochu tvoří především smrkové monokultury. Smrky ale postupně mizí kvůli napadení stromů kůrovcem, nejběžněji lýkožroutem smrkovým (*Ips typographus*).

Dopravní infrastruktura

Obcí prochází tři silnice, kategorie a trasa silnic je přehledně označena v tabulce.

Tabulka 8: Označení kategorie silnic

Označení kategorie silnic	Obce na trase
III/40810	Dobrá Voda – Police – Dešná
III/40812	Police – Lubnice
III/41015	Jemnice – Police – Vysočany

(Zdroj: Územní plán obce Police, vlastní zpracování.)

Technická infrastruktura

K nejvýraznějším pozitivním změnám v technické vybavenosti patří připojení k plynofikaci a veřejnému vodovodu, stavba veřejného osvětlení a dešťové kanalizace. Tato technická infrastruktura byla vybudována v rozmezí let 2002 – 2007. [10]

Průmysl

Z průmyslové infrastruktury se v obci nic nenachází.

Rekreace a cestovní ruch

Celý mikroregion Jemnicko, kam obec spadá, je velmi oblíbenou turistickou destinací. Od roku 2005, kdy byl otevřen zámek pro veřejnost, obec navštěvuje více turistů. Turisté obec nevyhledávají jen pro návštěvu zámeckého komplexu, ale láká je také návštěva zachovalého židovského hřbitova. Momentálně se na území obce nevyskytují žádné penziony, proto pobyt po delší dobu v obci pro turisty není možný.

5.4. Terciární krajinná struktura

5.4.1. Ochrana přírody a krajiny na území obce

V obci se z územní ochrany vyskytuje pouze ochrana památných stromů.

Památné stromy v obci

V Ústředním seznamu ochrany přírody, který vede Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen AOPK ČR) je zaznamenané na území obce jedno stromořadí, které je vyhlášeno za památné stromy. Jedná se o Lipové stromořadí v Polici, které bylo vyhlášeno za památné 12. 2. 1976. [7]

Toto stromořadí ale není ničím výjimečným a ten, kdo si pečlivě nenastuduje historii obce ani neví, že se v Polici vyskytuje zákonem chráněné stromořadí.

5.4.2. Kulturně historické atraktivity v obci

Zámek

První zmínky o obci pocházejí ze 14. století, kdy na místě dnešního zámku stávala tvrz. Tu koupil v 16. století Jan Tavíkovský z Tavíkovíc a nechal ji přestavět na zámek. Dalším významným majitelem zámku byl Jakub Berchtold, jehož rod vlastnil zámek od roku 1633 do roku 1821. V letech 1720 – 1730 proběhla úprava a zámek se stal barokním. Do roku 1948 se postupně na zámku vystřídal několik rodů. Jedním z významných posledních majitelů zámku byl baron Wražda. Od roku 1948 byl zámek

nevyužitý. Vše se změnilo od roku 1958, kdy byl zámek využíván jako učiliště, poté škola a nakonec jako prostory dílny Snahy Jihlava. (Albrecht, 2007)[16]

Od roku 2005 je zámek otevřen pro veřejnost a neustále v něm probíhají úpravy. K zámku patří také zámecká galerie, využívaná pro kulturní akce a zámecký park. (příloha č. 4)

Židovská synagoga

Židovská synagoga patří k dalším skvostům architektonického rázu v obci a byla hlavní modlitebnou pro Židy. Odehrávala se zde bohoslužebná setkání, která vedl rabín. První synagoga stávala na východní části obce, avšak po roce 1728 byla předána do rukou křesťanů a synagoga byla přestavěna v obytný dům. Později byla synagoga přesunuta do jižní části obce. V průběhu první světové války odkoupil židovskou synagogu majitel polického panství Baron Alfréd Wražda a sledně ji daroval místní Jednotě sokolské, která synagogu přestavěla na tělocvičnu. V roce 2004 zástupci České obce sokolské darovali Federaci židovských obcí svou budovu bývalé synagogy. (příloha č. 5) [16] [18]

Na přelomu roku 2006 a 2007 byl podán plán na rekonstrukci synagogy, a měl by být navrácen původní interiér a exteriér. Momentálně je budova veřejnosti nepřístupná z důvodu zvýšené nebezpečnosti na tomto území.

Židovský hřbitov

Židovský hřbitov, pocházející ze 17. století, byl postaven v jižní části obce, těsně pod židovskou ulicí a pozvolna tak navazoval na kolonii v Housenci. Rozkládá se na ploše o velikosti 2145 m² a nachází se zde přes 290 náhrobků, které se řadí mezi klasicistní, barokní a moderní typ architektury. (příloha č. 6) [17]

Socha sv. Františka Xaverského

Sousoší z 18 století by vytvořené sochařem Václavem Böhmem. To je umístěno na ústředním prostranství obce, severně od zámku. Socha zobrazuje scénu ze smrti světce, jenž svírá v ruce kříž. (příloha č. 7) [16]

Pomník padlým

Při příjezd do Police, směrem od obce Kostníky, uvidíme vyšší významnou památku, postavenou na počest obětem první světové války (1914 – 1918). Žulový monument je vytvořen na kamenném podstavci, na kterém jsou vytesaná jména padlých. (příloha č. 8) [16]

Památky místního významu

Kromě výše uvedených památek se na území obce vyskytuje několik kulturně – historických památek, které mají určitou hodnotu. Mezi drobné sakrální stavby patří hlavně boží muka, kapličky nebo smírčí kříže, které nalezneme zejména u polních cest nebo u silnic. Tyto drobné stavby sloužily především k připomenutí křesťanské víry a k rozjímání. (příloha č. 9)

Mezi stavby, které můžeme zařadit mezi památky místního významu, patří také dvě studánky, které vybudovali občané obce Police na své vlastní náklady v lese Doubravě. Obě tyto studánky leží 400 metrů od sebe. První studánka se jmenuje U Kapličky a druhá je známá jako studánka Davidova.

Za přírodní památku místního významu můžeme považovat i tzv. Čertovu díru, která vede do kamenolomu. Původně to byl zřejmě vchod do starého dolu, avšak mezi lidmi se říká, že se jedná o tajnou podzemní cestu do zámku, kde se vyskytoval čert, který byl na této cestě několikrát spatřen.

5.4.3. Společenské akce a tradice

Ze společenských akcí jsou v obci významné plesy a dále akce, které pořádají jednotlivé obecní spolky. Sbor dobrovolných hasičů pořádá různé hasičské turnaje, družstvo fotbalistů z FC Police pořádá pravidelné zápasy nebo posezení na hřišti, svaz rybářů uskutečňuje každý rok v květnu na rybníku Doubrava rybářské závody pro děti a dospělé a myslivci pořádají myslivecké hony. Velkou zásluhu na akcích má i klub maminek. Ty pořádají akce zejména pro děti a rodiče jak v prostorách mateřské a základní školy, tak i v celém prostranství obce. Mezi „znovuobnovenou“ akcí, kterou si od loňského léta vychvaluje mnoho lidí, patří promítání filmů a pohádek, které se uskutečňuje na hřišti v Polici a jedná se o tzv. letní kino.

V obci se každoročně uskutečňuje nespočet zvyklostí a tradic. Za nejvýznamnější patří Štědrovečerní průvod obcí, zvaný jako „Ovečky“. Tato tradice se vyskytuje pouze v několika málo obcích po celé České republice. V 19. hodin se všichni společně vydají na průvod obcí. Jako první jdou tzv. práskači, kteří práskají býkovci. V dnešní době v obci již nikdo takový není, proto jako první jde kapela, která hraje vánoční koledy. Za nimi jdou ostatní obyvatelé, kteří cinkají na zvonky, troubí na volské rohy a bečí jako ovce. Průvod končí u betlému, kde dohrávají koledy a občané si popřejí krásné Vánoce a kolem 20. hodiny večer se rozejdou do svých domovů.

Další, dnes již tradicí je Rodácký sjezd, který se uskutečňuje jednou za 5 let. Tato víkendová akce je uspořádána na počest všem rodákům obce.

5.4.4. Vyhlídková místa

Na popisovaném území se vyskytují dvě nejlepší vyhlídková místa. Ze zámecké věže je krásný výhled nejen do obce, ale za velmi jasného počasí jde vidět do širokého okolí. Východním směrem je k vidění rozhledna Rumburak, která se nachází v Bítově. Západním směrem se tyčí věž jemnického kostela sv. Stanislava. Severním směrem uvidíme hlavně Hájek, protože je obec v údolí a okolní zemědělská krajina se nachází nad obzorem obce. Na jihu můžeme spatřit stromy na Kopce a rakouské kopce. Značnou část území ale zakrývají stromy v parku, které dosahují značné výšky a zastiňují výhled do okolí.

Dalším místem pro výhled na obec kopec zvaný Borovice. Odtud jde severním směrem vidět jednak celá obec a jednak i část kamenolomu. (příloha č. 10)

5.4.5. Genius loci

Ten, kdo žije v obci již několik let, má svá oblíbená místa a zákoutí, která v sobě uchovávají určitou neopakovatelnou atmosféru. Tomuto jevu se říká genius loci neboli duch místa.

Takových míst je na území obce několik. Celá vesnice a její okolí působí klidným a vlídným dojmem. Mezi místa, kde na člověka dýchne nejvíce genius loci, bych uvedla údolí Housenec a zámecký komplex.

Prvním místem je údolí Housenec, kde se nachází nespočet druhů rostlin a zvířat. Protéká tudy Jiratický potok. Slunce v letních měsících prosvítá mezi vysokými smrky, které se tyčí na skalách nad údolím. Po celý rok je zde nesmírný klid a celá krajina působí, jako by se zastavila v čase. Není divu, že je toto místo v obci již několik let oblíbené mezi obyvateli různého věku. (příloha č. 11)

Dalším místem je zámek a jeho okolí. Toto místo je působivé v každém ročním období. Na jaře se kolem zámku objeví nespočet jarních rostlin, který celý park barevně zbarvuje. V létě se tráva a stromy zazelenají a z každého stromu jde slyšet ptačí zpěv.

Kolem zámku se nachází urostlé kaštiny, které na podzim přitahují mnoho dětí. V zimě, kdy je vše pokryté sněhem, více vynikne velikost zámku.

5.5. Hodnoty území a identifikace rozvojového potenciálu

V rámci této kapitoly se zaměřím na vymezení hodnot (tj. potenciálu) území a dále identifikuji rozvojový potenciál obce Police, který se nachází v jemnickém mikroregionu.

V teoretické části byl vymezen pojem „hodnoty území“ a dále byly podrobněji popsány konkrétní typy hodnot. Já se při popisu hodnot území v této kapitole zaměřím na přírodní, kulturní a kulturně-historické hodnoty.

V územním plánu obce se dočteme, že obec Police je charakterizovaná jako zemědělská krajina s málo zachovalým krajinným rázem. O obci mluvíme jako o obci zemědělské, protože je z 67% oklopena ornou půdou. Zbytek tvoří lesy, remízky, meze a nivy, které se nacházejí u rybníků. Na každé světové straně uvidíme vždy stejnou scenérii. Vždy je kopec obklopen ornými poli, která postupně klesají až k prudším okrajům svahů, pod kterými se nachází údolí.

Do přírodních hodnot v obci Police můžeme zařadit vysoký podíl zemědělské půdy, malebnou krajinu a scenérii, a příznivé podmínky pro život. V celém katastrálním území obce najdeme několik lokálních přírodních krás. První je údolí Housenec, které je bohatě zastoupeno zdejší faunou a flórou. Tato část obce je velmi oblíbená především z rekreačního hlediska. Další je zámecký park. Ten je jedinečný svou polohou, rozměrem a krásou. Byla zde vytvořena poznávací cesta, kde jsou na různých stanovištích popisovány jednotlivé druhy stromů a rostlin. Navíc si můžeme povšimnout nově vzniklých ptačích budek na stromech, o které se stará místní škola. Jak bylo zmíněno v teoretické části, do přírodních hodnot spadají především oblasti řazené mezi zvláště chráněná území (ZCHÚ). Jihozápadním směrem, podél silnice č. 40812 směrem na Lubnici, se vyskytuje lípové stromořadí (čítající kolem 30 líp), které je zákonem chráněno jako „Památný strom“.

Kulturní hodnoty jsou neméně významné, protože se v obci dodržuje řada tradic a pořádá se ročně několik kulturních akcí pro veřejnost, které organizují jednak zastupitelé obce či místní spolky.

Dále se v obci setkáme s několika kulturně – historickými hodnotami. Tyto hodnoty představují zejména historicky významné stavby, ale i stavby lokálního významu.

Stavby, zejména zámecký komplex a židovská část obce, formovaly vývoj obce v minulosti a budou jej nadále formovat a ovlivňovat i v budoucnu.

Pokud se obec v budoucnu zaměří na zlepšení stavu těchto tří hodnot, dojde k potřebnému rozvoji území. Tento rozvoj se projeví především v cestovním ruchu a v rekreaci. Tyto výchozí aspekty s sebou dále přináší mnoho jiných možností pro rozvoj území, především se jedná o finanční podporu.

5.6. Návrh konkrétního nástroje rozvoje obce Police

Obecně lze říci, že variant pro zlepšení současného stavu obce z hlediska jeho strategického rozvoje je hned několik. Já se v této kapitole zaměřím na jeden konkrétní nástroj, který by mohl eventuálně napomoci obci k jejímu rozvoji.

Dominantní stavbou obce je zámek a celý jeho přilehlý komplex. Zámecký komplex se sestává z několika částí budov a jeho součástí je také rozsáhlý zámecký park s výměrou 14 115 m². Vlastnické právo má obec Police. Park se řadí dle katastru nemovitostí mezi druhy pozemku jako ostatní plochy. Původní podoba parku je odlišná od té dnešní. Ačkoli je i nadále park zakomponován do prostor zámeckého komplexu a je obklopen zámeckou zdí, od původního vzhledu je značně odlišný. Ještě před sto lety park sloužil především jako promenáda pro zámecké panstvo. V parku byly upravené cesty, rozmístěné fontány a další architektonické prvky. Od dob posledního majitele zámku se ráz parku změnil. Zatrávněné plochy začaly zarůstat a drobné architektonické stavby začaly chátrat. V průběhu let 1945 – 1996 byl zámek zkonfiskován, ale o park se aktivně starala obec. Od počátku roku 2000 se park začal opět postupně naplno zkulturovat a dosahovat nových krajinářských rozměrů, avšak s původní podobou má již málo společného. Dnes v parku nalezneme z drobných staveb pouze staré zámecké schody směřující k zámecké galerii, zámeckou kašnu a polorozpadlou část sochy, která stojí naproti zámeckým schodům. Původní cesty v parku byly obnoveny a do nich byly zasazeny lavičky pro odpočinek. Po celém areálu parku se momentálně nachází krátká naučná poznávací cesta s popisky stromů a rostlin, které se zde vyskytují. Celkem bylo vytvořeno 12 stanovišť, kterým dominují listnaté stromy. Ačkoli je zámecký park ve své podstatě rozsáhlý a nachází se ihned u zámku, není moc turistů, kteří by do něj zavítali. Je to hlavně z toho důvodu, že park není ničím nijak turisticky atraktivní.

Na zámecký park navazuje parcela č. 984/1. (příloha č. 12). Vlastníkem této zámecké zahrady je také obec Police. Výměra zahrady je necelých 11 000 m². Od zámeckého parku je zahrada oddělena drátěným plotem. Na území zahrady se nachází skleník a několik roztroušených polí s ornou půdou. Nyní obec zahradu (včetně skleníku) pronajímá.

Konkrétním nástrojem pro rozvoj obce Police by byla revitalizace zeleně tak, že dojde ke sloučení zámecké zahrady s parkem, kde by se vysadily ovocné stromy, které patří mezi trvalé kultury. Ovocné stromy či aleje totiž výrazně dotvářejí architektonickou podobu venkovských sídel, čili hrají hlavní roli ve formování krajinného rázu vesnic. Z estetického hlediska jsou ovocné stromy nebo aleje eminentní, neboť pozitivně ovlivňují estetické vnímání člověka a to zejména v jarních měsících, kdy vyniká rozličná barevnost květů. V první řadě by byl odstraněn starý plot mezi zámeckým parkem a zahradou, a keře lemující plot by se výrazně pročistily, aby se západní část parku otevřela a opticky zvětšila. Bylo by také potřeba zkontrolovat stav starých stromů a keřů v parku tak, že se buď úplně vykácí, nebo alespoň dojde k jejich prořezání. Orná pole na parcele č. 984/1 by byla ponechána tam, kde jsou i nyní a od parku by se oddělily právě výsadbou ovocných stromů, ze kterých by byla vytvořena alej ve tvaru písmene „U“. Druhy ovocných stromů, které bych doporučila vysadit, jsou: *jabloň domácí (Malus domestica)*, *mišpule německá (Mespilus germanica)*, *hrušeň obecná (Pyrus communis)* nebo z rodu *slivoňové například třešeň ptačí (Prunus avium)* či *višeň obecná (Prunus census)*.

Uprostřed zahrady by stála fontána, která by více umocnila vzhled zámeckého parku. Některé cesty v parku by se protáhly až do zámecké zahrady a podél nich by byly letmo vysazeny ovocné nebo okrasné stromy. Z okrasných stromů bych doporučila vysadit například *magnólií (Magnolia x soulangeana)*.

V tomto pomyslném projektu „revitalizace zeleně v parku“ bych zakomponovala jednak ovocné stromy, které splňují hlavní požadavky dokreslující typický vzhled obce, a také drobné architektonické stavby, které naopak pozvednou charakteristické prvky zámeckého parku. Dále bych podotkla, že by plody z některých ovocných stromů mohl využívat místní myslivecký spolek jak krmivo pro zvěř. Tím by hlavně docházelo k pročištění ovocné aleje. V případě přijetí mého návrhu by se náklady na rozšíření parku mohly financovat z rozpočtu obce, dotací z EU, výtěžků ze společenských akcí, případně sponzorských darů.

Návrh budoucí podoby zámeckého parku jsem se pokusila převést do grafické podoby.

Obrázek 4: Návrh konkrétního nástroje rozvoje obce Police – Revitalizace zeleně v parku

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Avšak pokud by byl návrh na zkulturnění zámecké zahrady zamítnut, neopustila bych od výsadby ovocných stromů a volila bych jiná místa, která by splňovala požadavky pro výsadbu ovocných stromů nebo alejí. Jako vhodné místo v obci doporučuji parcelu č. 1357/37. Tato parcela se nachází podél hlavní ulice a nyní je tam zaset pouze trávník. Výsadba ovocných stromů by výrazně napomohla k venkovskému vzhledu obce.

6. DISKUZE

Cílem bakalářské práce bylo zanalyzovat primární, sekundární a terciární strukturu krajiny, dále byl popsán a zhodnocen přírodní, kulturní a kulturně - historický potenciál v obci Police a následně navržen konkrétní nástroj pro rozvoj popisovaného území.

K nejvýraznějším změnám v krajině patří kolektivizace. Ta proběhla v Československu na konci 40. let a během 50. let 20. století. Docházelo k unifikaci (scelení) několika polí rozoráním. Tato změna byla patrná velkoplošně také v naší obci. Na polích zmizely některé remízky a meze byly rozorány. Návrat k výsadbě remízků v dnešní době není zcela reálný, protože by zabíraly část orné půdy a to by se ve výnosu plodin negativně projevilo. Obyvatelé obce jsou především zemědělsky zaměřeni a struktura krajiny v okolních vesnicích je shodná s krajinou popisovaného území. Charakteristická jsou rozsáhlá orná pole a nízká lesnatost.

Z přírodních atraktivit, které jsou chráněny zákonem, se na katastrálním území obce setkáme pouze s lípovým stromořadím. Dále je považováno za místní přírodní atraktivitu údolí Housenec. Oproti minulosti ubylo v údolí stromů, a to především smrků. Z 1/3 byl les napaden kůrovcem a proto jako opatření před dalším poškozením byla část lesa vykácena. Vykácená část se nachází ihned při příchodu do údolí, po obou stranách a to změnilo ráz údolí. Housenec je nyní více otevřený do okolí a odráží se v něm zejména hluk z okolních cest nebo polí. Oproti tomu chalupáři, jenž zde vlastní chaty si vykácení lesa chválí, protože tam nyní dopadá více slunečních paprsků.

Co se tedy týče kulturního potenciálu, v tomto směru je obec aktivní. Celoročně je pořádáno několik kulturních akcí, tradic a zvyklostí. Obec Police dále disponuje množstvím historických atraktivit. Nejvýznamnější a nejdominantnější památkou obce je zámek s pětioschodovou věží. V jižní části obce, zhruba 150 metrů od zámku, se nachází ulice, kterou několik set let obývali Židé. Od té doby zde stojí židovská synagoga a židovský hřbitov. (příloha č. 13)

Pro přilákání více turistů a návštěvníků do obce je potřeba v budoucnu více vyzvednout přírodní, kulturní a kulturně - historické hodnoty území, které obec nejvíce charakterizují. V konkrétním návrhu pro rozvoj obce byla popsána revitalizace zeleně. Není to ale jediná věc, která by obci napomohla k jejímu rozvoji. Vzhledem k množství kulturních památek je nutná jejich pravidelná údržba. Dále by bylo vhodné po obci

umístit více směrových cedulí s nápisy lokálních významných míst, které by přilákaly více turistů. Prozatím se v obci nachází jen 1 cedule.

V různých částech židovské ulice by bylo vhodné umístit informační tabule týkající se Židů a židovství v obci. Tyto cedule by vedly kolem synagogy až k židovskému hřbitovu.

Dalším faktorem, který negativně ovlivňuje obec je tzv. brownfield. Jako brownfield se označují lokality, budovy nebo celé komplexy, které jsou nevyužívané a dochází k jejich postupnému chátrání. V intravilánu obce se momentálně nachází jedna nevyužívaná budova, která negativně ovlivňuje hlavně vzhled obce svým postupným chátráním. Je to část zámeckého komplexu o výměře 2697 m², nacházející se podél hlavní silnice. Tyto přilehlé prostory zámku v minulosti odkoupila firma Snaha Jihlava. Po zániku pobočky Snahy odkoupila budovu firma ULTRA CONCEPTS s.r.o., která se o ni ale nestará. Místnosti jsou ve velmi špatném stavu a v případě, že by budovu vlastnila obec, mohla by tyto prostory opravit (např. vybudování tělocvičny, posilovny). Dále by prostory mohly být pronajímány různým podnikatelským subjektům, které by mohly zaměstnat část místních obyvatel. Tím by také docházelo nepřímo k rozvoji obce, a to například přílivem finančních prostředků z pronájmu do rozpočtu obce Police.

Dále musím v obci označit 1 budovu za esteticky rušivý prvek. Tou budovou je hasičské zbrojnice. Ta se nachází u fotbalového hřiště, ale má výraznou červeno – šedou fasádu, která se v okolní zeleni negativně vyjímá. (příloha č. 14). Zde bych doporučovala vysadit stromy podél hlavní silnice, které by alespoň z poloviny zakryly tuto budovu, a dále by dokreslili venkovský ráz obce.

Poslední možnou variantou, která by napomohla k rozvoji obce, je rozšíření místní hospody na zámeckou restauraci. Restauraci by v letních měsících využívali hlavně turisté, kteří do obce zavítají především za účelem návštěvy místních památek. Stačilo by, kdyby se v restauraci vařila pouze jednoduchá kuchyně a tím by došlo k dostatečnému uspokojení potřeb turistů.

7. ZÁVĚR

Bakalářská práce se detailněji zabývala analýzou vybraného území, zhodnocením přírodních, kulturních a kulturně – historických hodnot a konkrétním, reálným návrhem pro zlepšení rozvoje vybraného území. Samotnou práci tvoří dvě části – teoretická a aplikační.

Teoretická část je tvořena literární rešerší. Ta se podrobně zabývá vymezením základních pojmů a definic souvisejících s danou problematikou. Byly definovány pojmy jako krajina a její základní typy a struktury, hodnoty území, nástroje regionálního rozvoje, krajinný ráz a genius loci.

Aplikační část byla zaměřena na analýzu vybraného území. Tou je zemědělsky založená obec Police, která je nejjihněji položenou obcí v Kraji Vysočina. Detailněji byl proveden rozbor jednotlivých struktur krajiny (primární, sekundární a terciární). Zanalyzované výsledky byly dále aplikovány v rámci vymezení hodnot zájmového území. Nejvíce obec Polici formulují kulturně – historické hodnoty, které se nachází především v intravilánu, a dále jsou to přírodní hodnoty zejména v místech, kudy protéká Jiratický potok.

Z demografické situace obce Police vyplývá, že se stav obyvatelstva neustále snižuje. Je to především z důvodu migrace obyvatel za prací do okolních měst. Proto by mělo být v zájmu zastupitelstva obce tento aktuální trend změnit tím, že by podporovali rozvoj obce a také zlepšovali podmínky pro život lidí.

V další kapitole aplikační části byl popsán reálný návrh konkrétního nástroje rozvoje vybraného území. Navrhla jsem rozšíření zámeckého parku do zámecké zahrady, společně s jeho následnou revitalizací. Revitalizace v parku se týká hlavně zeleně, neboť je navržena výsadba ovocných stromů, které by dokreslily typický vzhled obce. Plody některých stromů by mohl využít místní myslivecký spolek pro krmné účely. V dnešní době je poptávka po parcích zvýšená. Je to především z důvodu růstu populace, jejich produktivity práce a z toho i následně vyplývajícího volného času, který by každý z nás rád trávil v krásném a zdravém prostředí.

Budoucí pozitivní změny provedené v rámci rozvoje obce by určitě napomohly jednak k většímu cestovnímu ruchu (a tím by i docházelo ke zlepšení finanční situace obce), ale

také by se v obci mohly usadit nové rodiny s dětmi, což by přispělo k pozitivním změnám v demografické situaci obce.

Součástí bakalářské práce je příloha ve formě DVD. Jedná se o sestříhanou multimediální nahrávku, která je doplněna fotografiemi obce. Tato příloha byla vytvořena v rámci projektu *Moderní kronika obce*. Cílovou skupinou byli obyvatelé obce, především starousedlíci. Aby byla více prohloubená struktura změny krajiny, jeden rozhovor poskytla i paní mladší generace, která vývoj krajiny v obci vnímá odlišněji než starousedlíci. Z důvodu převážně zdravotní bariéry rodáků byly rozhovory poskytnuty v prostředí domova, kde jim pro popis terénu posloužily barevné ortofotomapy obce. Výsledky rozhovorů posloužily jako podklad k vymezení hodnot území a dále jsou určeny všem aktérům rozvoje obcí, především pro starostu, místní školu, kulturní spolek nebo v neposlední řadě pro občany.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ALBRECHT, J. *Obrázky z jihozápadní Moravy: kreslířovy tipy na výlety* 2. Vyd. 1. Dačice: Jiří Albrecht, 2007. ISBN 978-80-254-0224-5.

BEČKA, M. KLÁPŠŤOVÁ, E.; KLÁPŠŤĚ, P. *Hodnoty území*. In.: MAIER Karel a kol. *Udržitelný rozvoj území*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, ISBN 978-80-247-4198-7.

BINEK, J. *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 978-80-86251-22-6.

BLAŽEK, B. *Venkovy: anamnéza, diagnóza, terapie*. 1. vyd. Šlapanice: ERA, 2004. ISBN 80-86517-90-X.

CÍLEK, V. *Makom: kniha míst*. 2., dopl. vyd. Praha: Dokořán, 2007. ISBN 978-80-7363-120-8.

DIETERICH M. *Cultural landscapes and land use: the nature conservation - society interface*. Dordrecht [u.a.]: Kluwer Academic Publ., c2004. ISBN 978-90-481-6591-9.

DAY, Ch. *Spirit and place: healing our environment, healing environment*. 1st pub. Oxford: Architectural press, 2002. ISBN 0-7506-5359-0

DEMEK, J. *Úvod do krajinné ekologie*. Olomouc: UP v Olomouci, 1999. ISBN 80-7067-973-5.

DEFRIES S. R. *Ecosystems and land use changes*. Washington, DC: American Geophysical Union, c2004. ISBN 0-87590-418-1.

FORMAN, R. T. T.; GORDON, M. *Krajinná ekologie*. Vyd. 1. Překlad Jan Těšitel. Praha: Academia, 1993. ISBN 80-200-0464-5.

FORMAN, R. T. T.; GORDON, M. *Landscape ecology*. New York: J. Wiley, 1986. ISBN 0-471-87037-4.

HAVRLANT, M.; BUZEK, L. *Nauka o krajině a péče o životní prostředí*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1985. Učebnice pro vysoké školy (Státní pedagogické nakladatelství).

HEŘMANOVÁ, E.; CHROMÝ, P. *Kulturní regiony a geografie kultury: kulturní realie a kultura v regionech Česka*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2009. ISBN 978-80-7357-339-3.

HRADECKÝ, J.; BUZEK, L. *Nauka o krajině*. Vyd. 1. Ostrava: Ostravská univerzita, 2001, ISBN 80-704-2840-X.

HUDEČKOVÁ, H.; LOŠŤÁK M.; ŠEVČÍKOVÁ A. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006. ISBN 80-213-1413-3.

KOHÁK, E. *Zelená svatozář: kapitoly z ekologické etiky*. 2., přeprac. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2000. Studijní texty (Sociologické nakladatelství), 17. sv. ISBN 978-80-85850-86-4.

KOLEJKA, J. *Nauka o krajině: geografický pohled a východiska*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2013. Živá příroda. ISBN 978-80-200-2201-1.

KOVÁŘ, P. *Ekosystémová a krajinná ekologie*. Vyd. 3. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2788-5.

KRAUS, J. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2005. ISBN 80-200-1351-2.

KUPKA, J. *Krajiny kulturní a historické: vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz naší krajiny*. Vyd. 1. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2010. ISBN 978-80-01-04653-1.

LIPSKÝ, Z. *Krajinná ekologie pro studenty geografických oborů*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-545-0.

MAŘÍKOVÁ, P. *Countryside in the Czech Republic – determination, criteria, borders: Venkov v České republice – vymezení, kritéria, hranice* [online]. 2007, [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: <http://www.agriculturejournals.cz/publicFiles/00289.pdf>

MEZERA, A. *Tvorba a ochrana krajiny*. 1. vyd. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1979. Lesnictví, myslivost a vodní hospodářství.

- MIKLÓS, L.; IZAKOVIČOVÁ, Z. *Krajina ako geosystém*. 1. vyd. Bratislava: Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1997. ISBN 80-224-0519-1.
- MIMRA, M. *Hodnocení prostorové heterogenity krajiny z hlediska její biotické rozmanitosti*. Bratislava, 1995: Geogr. Čas. SAV.
- OUŘEDNÍČEK, M.; ŠPAČKOVÁ, P.; NOVÁK, J. (eds.). *Sub urbs: krajina, sídla a lidé*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2226-4.
- PATOČKA, J.; HEŘMANOVÁ, E. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-347-8.
- PERLÍN, R.; KUČEROVÁ, S.; KUČERA, Z. *Typologie venkovského prostoru Česka*. – Sborník CGS (2010): 115, č. 2.
- SCHNEIDER, J.; BUČEK, A.; ŘEPKA, R. *Péče o chráněná území*. Brno: Mendelova univerzita, 2011. ISBN 978-80-7375-486-0.
- SKLENIČKA, P. *Základy krajinného plánování*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství Naděžda Skleničková, 2003. ISBN 80-903206-1-9.
- STIBRAL, K.; DADEJÍK, O.; ZUSKA, V. *Česká estetika přírody ve střeoevropském kontextu*. 1. vyd. Praha: Dokořán, 2009. Bod (Dokořán). ISBN 978-80-7363-247-2.
- TITTELBACHOVÁ, Š. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3842-0.
- TRNKA, P. *Krajina jako odborný pojem*. Brno: MZLU v Brně, 2007 Rukopis
- Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-164-1.
- VOJTOVÁ, L. *Ochrana a regenerace kulturních hodnot v území: distanční studijní opora*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2006. ISBN 80-210-4165-X.
- VOREL, I. *Krajinný ráz a jeho ochrana*. 1. Část – Charakter, ráz a identita krajiny. *Ochrana přírody*, 61, č. 9., 2006.

VYSTOUPIL, J.; ŠAUER, M. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-340-7.

WOKOUN, R. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

ZONNEVELD, I. S. *Land ecology: an introduction to landscape ecology as a base for land evaluation, land management and conservation*. Amsterdam: SPB Academic Publishing, c1995. ISBN 90-5103-101-7.

Internetové a ostatní zdroje

[1] *Ministerstvo životního prostředí: Evropská úmluva o krajině* [online]. [cit.2016-03-03]. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/evropska_umluva_o_krajine_smlouva/\\$FILE/OZV_cesky_text_EoUK_20120125.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/evropska_umluva_o_krajine_smlouva/$FILE/OZV_cesky_text_EoUK_20120125.pdf)

[2] *Krajinné a územní plánování v regionálním rozvoji: Základní klasifikace krajiny* [online]. LAMPARTOVÁ, Ivana. Brno: Mendelu, 2013 [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=59020

[3] ŠÍMA, J. *Terminologický oříšek: Jak správně používat výrazy „land use“ a „land cover“? GeoBusiness*[online].2010, 2010, (3), 1 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://www.geobusiness.cz/2011/04/terminologicky-orisek-jak-spravne-pouzivat-vyrazy-land-use-a-land-cover/>

[4] FA, ČVUT. *Metodika zadávání územních plánů: slovník* [online]. 2002, [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: <https://vp.fa.cvut.cz/slovník/index.php/Hodnoty>

[5] BEČKA, M. a kol. *Hodnoty v územně analytických podkladech obcí s rozšířenou působností: Urbanismus a územní rozvoj* [online]. 2010, roč. 13, č. 2 [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2010/2010-02/14_hodnoty.pdf

- [6] *Pamatnestromy.cz: Co je to památný strom: Legislativněprávní předpoklady* [online]. 2015 [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: <http://www.pamatnestromy.cz/co-je-pamatny-strom.html>
- [7] *Krajinný ráz a výstavba*. Agentura ochrany přírody a krajiny [online]. 2016 [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: <http://www.ochranaprirody.cz/obecna-ochrana-prirody-a-krajiny/krajinny-raz-a-vystavba/>
- [8] SVOBODOVÁ, K. *Krajinný ráz: Krajina a krajinný ráz ve strategickém plánování Podklad pro samostatné rozšiřující studium v oboru prostorového plánování* [online]. Praha, 2011, [cit. 2016-03-06]. Dostupné z: http://cvut.mapovyportal.cz/krajina_krajinny_raz.pdf
- [9] BALAJ, Kamil. *Treking: Vše o horách a turistice: Jevišovická pahorkatina* [online]. 2009 [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://www.treking.cz/regiony/jevsovicka-pahorkatina.htm>
- [10] *Územní plán obce Police: Územní plán Police (opatření obecné povahy)*. In: Police, 2011.
- [11] *Česká geologická služba: Půdní mapy 1:50 000* [online]. 2014 [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://mapy.geology.cz/pudy/>
- [12] *Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.: Geoportál SOWAC-GIS* [online]. 2016 [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://geoportal.vumop.cz/index.php?projekt=zchbpej&s=mapa>
- [13] *Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.: Geoportál SOWAC-GIS* [online]. 2016 [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://geoportal.vumop.cz/index.php?projekt=zchbpej&s=mapa>
- [14] HEJCMAN, Michal. *Fakulta lesnická a environmentální, ČZU, Praha: Historie zemědělství* [online]. 2008 [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: http://fle.czu.cz/~hejcman/Prednasky/Zemedelstvi1_Historie.pdf

[15] *Český statistický úřad: Veřejná databáze: Vše o území* [online]. 2015 [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__591394#

[16] *Obec Police: Památky v Polici* [online]. 2006 [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://www.obec-police.cz/pamatky-v-polici/d-37712/p1=21154>

[17] *Atlas Česka: Židovský hřbitov Police u Jemnice* [online]. 2016 [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://www.atlasceska.cz/kraj-vysocina/zidovsky-hrbitov-police-u-jemnice/>

[18] *Vítejte na Vysočině - Turistický průvodce: Synagoga Police* [online]. 2014 [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://www.region-vysocina.cz/synagoga-police-cx1770>

Legislativa

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

8. SEZNAM GRAFŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel	34
Graf 2: Struktura obyvatel podle věku	35
Graf 3: Demografický vývoj	36
Graf 4: Vzdělanost v obci	37
Graf 5: Ekonomická aktivita v obci	38
Graf 6: Druhy pozemků nacházející se v katastrálním území obce	40
Graf 7: Detailní procentuální popis druhů pozemků nacházející se v katastrálním území obce	40
Obrázek 1: Lokalizace popisované obce Police v rámci ČR	12
Obrázek 2: Katastrální území Police	26
Obrázek 3: Mapa katastrálního území obce Police z roku 2014	27
Obrázek 4: Návrh konkrétního nástroje rozvoje obce Police – Revitalizace zeleně v parku	51
Tabulka 1: Teplota vzduchu	31
Tabulka 2: Územní srážky	31
Tabulka 3: Počet obyvatel v obci Police	34
Tabulka 4: Počet obyvatel dle věkových skupin	35
Tabulka 5: Demografický vývoj	36
Tabulka 6: Vzdělanost v obci	37
Tabulka 7: Ekonomická aktivita v obci v roce 2011	38
Tabulka 8: Označení kategorie silnic	41

9. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČSÚ – Český statistický úřad

v.v.i. - veřejná výzkumná instituce

10.PŘÍLOHY

Příloha 1: Kamenolom, rok 2012

Příloha 2: Rybník ve Vosíku, rok 2016

Příloha 3: Zámecký park na jaře, rok 2016

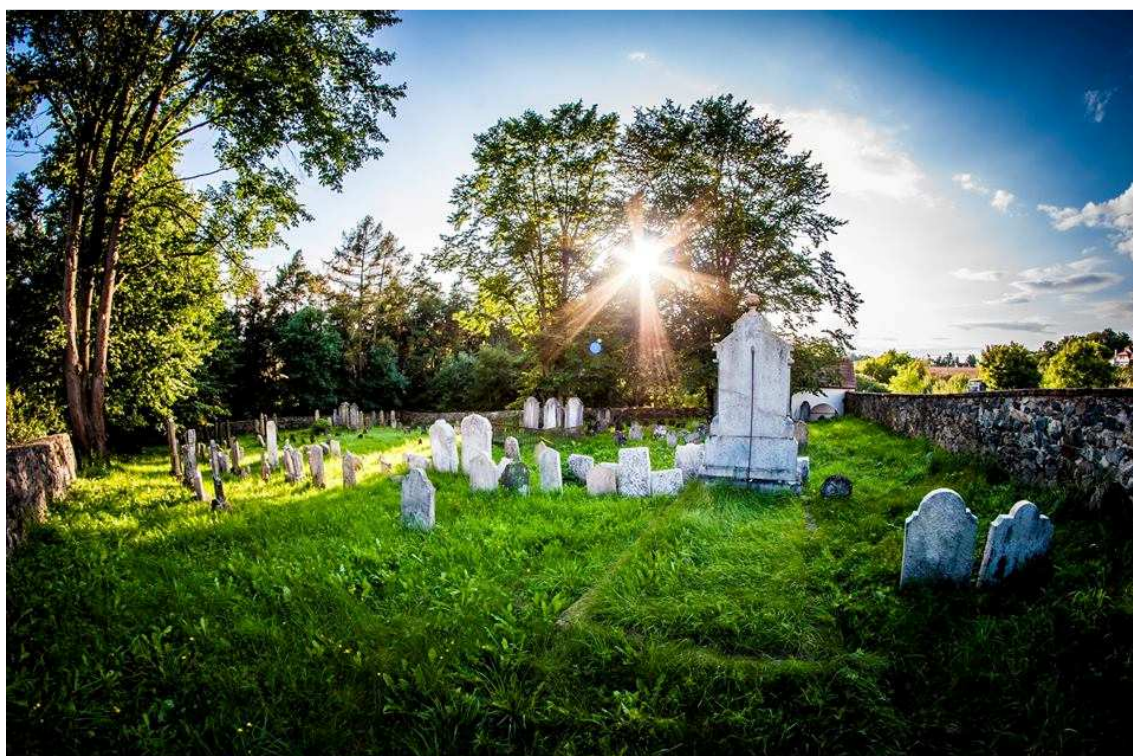
Příloha 4: Zámek Police, rok 2016

Příloha 5: Židovská synagoga v obci, rok 2016

Příloha 6: Židovský hřbitov v obci, rok 2015

Příloha 7: Socha sv. Františka Xaverského, rok 2015

Příloha 8: Pomník padlým, rok 2015

Příloha 9: Boží muka, rok 2016

Příloha 10: Pohled na obec Polici z kopce „Borovice“, rok 2015

Příloha 11: Údolí Housenec, rok 2016

Příloha 12: Zámecká zahrada, pohled z jihu, rok 2016

Příloha 13: Pohled na židovskou ulici od údolí, rok 2016

Příloha 14: Budova hasičské zbrojnice nedaleko fotbalového hřiště, rok 2016

